

At: Aelodau'r Pwyllgor Craffu
Cymunedau

Dyddiad: Dydd Gwener, 6
Gorffennaf 2018

Rhif Union: 01824 712554

ebost: democrataidd@sirddinbych.gov.uk

Annwyl Gyngorydd

Fe'ch gwahoddir i fynychu cyfarfod y **PWYLLGOR CRAFFU CYMUNEDAU, DYDD IAU, 12 GORFFENNAF 2018** am **10.00 am** yn **YSTAFELL BWLLGOR 1A, NEUADD Y SIR, RHUTHUN.**

**CYNHELIR SESIWN BRIFFIO AR GYFER YR HOLL AELODAU ETHOLEDIG AM
9.15 A.M. YN UNION O FLAEN Y CYFARFOD**

Yn gywir iawn

G Williams
Pennaeth Gwasanaethau Cyfreithiol, AD a Democrataidd

AGENDA

RHAN 1 - GWAHODDIR Y WASG A'R CYHOEDD I FOD YN BRESENNOL AR GYFER Y RHAN HON O'R CYFARFOD

1 YMDDIHEURIADAU

2 DATGANIADAU O FUDDIANT (Tudalennau 5 - 6)

Dylai'r Aelodau ddatgan unrhyw gysylltiad personol neu gysylltiad sy'n rhagfarnu mewn unrhyw fater a nodwyd i'w ystyried yn y cyfarfod hwn.

3 MATERION BRYD FEL Y'U CYTUNWYD GAN Y CADEIRYDD

hybudd o eitemau y dylid, ym marn y Cadeirydd, eu hystyried yn y cyfarfod fel materion brys yn unol ag Adran 100B(4) Deddf Llywodraeth Leol 1972.

4 COFNODION (Tudalennau 7 - 16)

Derbyn cofnodion cyfarfod y Pwyllgor Craffu Cymunedau a gynhaliwyd ar 17 Mai 2018 (copi ynghlwm).

10.05am – 10.10am

5 YMDDIRIEDOLAETH GWASANAETH AMBIWLANS CYMRU A GWASANAETH MEDDYG TEULU TU ALLAN I ORIAU

Derbyn cyflwyniad ar y cyd gan gynrychiolwyr Ymddiriedolaeth Gwasanaeth Ambiwylans Cymru a Gwasanaeth Meddyg Teulu Tu allan i Oriau Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr ar eu perfformiad a'r gwaith sy'n cael ei wneud ar y cyd er mwyn gwella llwybr gofal ar gyfer cleifion.

10.10am – 11.10am

EGWYL 11.10am - 11.20am

6 MYNWENTYDD CYNGOR SIR DDINBYCH (Tudalennau 17 - 56)

Ystyried adroddiad ar y cyd rhwng Rheolwr Uned Gwaith a Strydwedd a Rheolwr Strydwedd (Gogledd) (copi ynghlwm) sy'n hysbysu aelodau o gymhwysedd gweddilliol o fewn mynwentydd y cyngor, ac yn amlinellu ardaloedd sydd mewn perygl o ran capasati claddu yn y dyfodol. Mae'r adroddiad hefyd yn gofyn am farn yr aelodau am gynyddu cost mynwentydd, ac yn amlinellu trefn cynnal a chadw presennol (a pholisïau rheoli) ar gyfer holl fynwentydd a reolir gan y cyngor.

11:20 am - 12:00pm

7 RHAGLAN WAITH ARCHWILIO (Tudalennau 57 - 76)

Ystyried adroddiad gan y Cydlynnydd Craffu (copi ynghlwm) yn gofyn am adolygiad o raglen gwaith i'r dyfodol y pwyllgor a rhoi'r diweddaraf i'r aelodau ar faterion perthnasol.

12pm – 12.15pm

8 ADBORTH GAN GYNRYCHIOLWYR PWYLLGORAU

Derbyn diweddariadau gan gynrychiolwyr y Pwyllgor ar wahanol Fyrddau a Grwpiau'r Cyngor.

12.15pm – 12.30pm

AELODAETH

Y Cynghorwyr

Y Cynghorydd Huw Williams
(Cadeirydd)

Brian Blakeley
Meirick Davies
Rachel Flynn
Tina Jones
Merfyn Parry

Y Cynghorydd Graham Timms (Is-
Gadeirydd)

Anton Sampson
Glenn Swingler
Andrew Thomas
Cheryl Williams

COPIAU I'R:

Holl Gynghorwyr er gwybodaeth
Y Wasg a'r Llyfrgelloedd
Cynghorau Tref a Chymuned

Mae tudalen hwn yn fwriadol wag

DEDDF LLYWODRAETH LEOL 2000

Cod Ymddygiad Aelodau

DATGELU A CHOFRESTRU BUDDIANNAU

Rwyf i,
(enw)

*Aelod /Aelod cyfetholedig o
(*dileuer un)

Cyngor Sir Ddinbych

YN CADARNHAU fy mod wedi datgan buddiant ***personol / personol a sy'n rhagfarnu** nas datgelwyd eisoes yn ôl darpariaeth Rhan III cod ymddygiad y Cyngor Sir i Aelodau am y canlynol:-
(*dileuer un)

Dyddiad Datgelu:

Pwyllgor (nodwch):

Agenda eitem

Pwnc:

Natur y Buddiant:

(Gweler y nodyn isod)*

Llofnod

Dyddiad

Noder: Rhowch ddigon o fanylion os gwelwch yn dda, e.e. 'Fi yw perchennog y tir sy'n gyfagos i'r cais ar gyfer caniatâd cynllunio a wnaed gan Mr Jones', neu 'Mae fy ngŵr / ngwraig yn un o weithwyr y cwmni sydd wedi gwneud cais am gymorth ariannol'.

Code of Conduct for Members

DISCLOSURE AND REGISTRATION OF INTERESTS

I, *(name)*

a *member/co-opted member of
*(*please delete as appropriate)*

Denbighshire County Council

CONFIRM that I have declared a ***personal / personal and prejudicial** interest not previously declared in accordance with the provisions of Part III of the Council's Code of Conduct for Members, in respect of the following:-

*(*please delete as appropriate)*

Date of Disclosure:

Committee *(please specify)*:

Agenda Item No.

Subject Matter:

Nature of Interest:

*(See the note below)**

Signed

Date

*Note: Please provide sufficient detail e.g. 'I am the owner of land adjacent to the application for planning permission made by Mr Jones', or 'My husband / wife is an employee of the company which has made an application for financial assistance'.

PWYLLGOR CRAFFU CYMUNEDAU

Cofnodion cyfarfod y Pwyllgor Craffu Cymunedau a gynhaliwyd yn Ystafell Gynadledda 1A, Neuadd y Sir, Rhuthun, dydd Iau, 17 Mai 2018 am 10.00am.

YN BRESENNOL

Y Cyngorwyr Brian Blakeley, Meirick Davies, Rachel Flynn, Tina Jones, Merfyn Parry, Anton Sampson, Glenn Swingler, Andrew Thomas, Graham Timms (Is-Gadeirydd), Cheryl Williams a Huw Williams (Cadeirydd)

Roedd Cyngorydd Julian Thompson-Hill, Dirprwy Arweinydd ac Aelod Arweiniol Cyllid, Perfformiad ac Asedau Strategol yn bresennol ar gais y Pwyllgor.

Arsylwyr – Y Cyngorydd Tony Thomas a'r Cyngorydd Emrys Wynne

HEFYD YN BRESENNOL

Cyfarwyddwr Corfforaethol Cymunedau (NS), Prif Gyfrifydd (SG), Rheolwr Contractau a Pherfformiad (PB), Rheolwr Prosiect Contractau a Pherfformiad (RT), Prif Swyddog Gweithredol Cyngor ar Bopeth Sir Ddinbych (LP), Rheolwr Partneriaeth yr Adran Gwaith a Phensiynau (KG), Rheolwr Traffig, Parcio a Diogelwch Ffordd (MJ), Arweinydd Tîm – Twristiaeth, Marchnata a Digwyddiadau (PM), Prif Beiriannydd – Rheoli Traffig (PL), Cydlynnydd Craffu (RE) a Gweinyddwr Pwyllgorau (SJ)

CROESO

Gwnaeth y Cadeirydd groesawu pawb i'r cyfarfod a mynegodd groeso arbennig i Lesley Powell, Prif Swyddog Gweithredol Cyngor ar Bopeth Sir Ddinbych a Katie Goodwin, Rheolwr Partneriaethau Adran Gwaith a Phensiynau a oedd yn bresennol ar gyfer eitem 6 ar y rhaglen - Credyd Cynhwysol.

1 YMDDIHEURIADAU

Rhoddodd yr Arweinydd, y Cyngorydd Hugh Evans ymddiheuriadau fel Aelod Arweiniol ar gyfer eitem 7 – Strategaeth Arwyddion Twristiaeth ar gyfer Sir Ddinbych.

2 DATGAN CYSYLLTIAD

Datganodd y Cyngorydd Merfyn Parry gysylltiad personol ag eitem 6 ar y rhaglen - Credyd Cynhwysol.

3 PENODI IS-GADEIRYDD

Enwebwyd ac eiliwyd Cyngorydd Graham Timms ar gyfer rôl Is-Gadeirydd y Pwyllgor Craffu Cymunedau. Ni dderbyniwyd enwebiadau eraill ac felly:

PENDERFYNWYD penodi'r Cyngorydd Graham Timms yn Is-Gadeirydd y Pwyllgor Craffu Cymunedau ar gyfer blwyddyn y cyngor 2018/2019.

4 MATERION BRYD FEL Y'U CYTUNWYD GAN Y CADEIRYDD

Ni chodwyd unrhyw fater bryd.

5 COFNODION

Cyflwynwyd cofnodion cyfarfod y Pwyllgor Craffu Cymunedau a gynhaliwyd ar 22 Mawrth.

Materion yn codi -

Tudalen 12 – Eitem 6 ar y Rhaglen – Adroddiad Diweddar Rheoli Gwylanod – Cadarnhaodd y Cydlynnydd Craffu nad oedd gohebiaeth gyda Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr (BIPBC) yn gofyn am wybodaeth o ran niferoedd unigolion a oedd wedi mynychu Ysbytai Lleol wedi cynnwys nifer yr unigolion a oedd wedi mynychu meddygfeydd Meddygon Teulu. Byddai'r dasg i gasglu ffigurau pob meddygfa meddyg teulu yn fawr.

PENDERFYNWYD derbyn a chymeradwyo cofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar 22 Mawrth 2018 fel cofnod cywir.

6 CREDYD CYNHWYSOL

Gwnaeth yr Aelod Arweiniol Cyllid, Perfformiad ac Asedau Strategol gyflwyno adroddiad gan y Rheolwr Prosiect Contractau a Pherfformiad: Cyllid (dosbarthwyd eisoes) a oedd yn amlinellu effaith debygol cyflwyniad diweddar Gwasanaeth Llawn Credyd Cynhwysol ar wasanaethau'r Cyngor a phreswylwyr y sir, a'r gwaith cynllunio a pharatoi a wnaed hyd yma gan y Cyngor a'i bartneriaid ar gyfer effaith bosibl ei gyflwyno. Cyn egluro cynnwys yr adroddiad, cyflwynodd yr Aelod Arweiniol swyddogion y Cyngor a oedd yn bresennol ynghyd â'r cynrychiolwyr o'r sefydliadau partner allweddol, yr Adran Gwaith a Phensiynau a Chyngor ar Bopeth Sir Ddinbych, ac roedd yr awdurdod wedi bod yn gweithio'n agos gyda nhw gyda'r bwriad o reoli effaith Gwasanaeth Llawn Credyd Cynhwysol yn y sir. Yn ystod ei gyflwyniad, dywedodd yr Aelod Arweiniol, er bod y rhan fwyaf o Sir Ddinbych wedi ffurfio rhan o gyflwyno Gwasanaeth Llawn Credyd Cynhwysol a ddechreuodd ym mis Ebrill 2018, gan ei fod yn cael ei wasanaethu gan Ganolfan Waith y Rhyl, roedd preswylwyr yn rhan ddeheuol y sir wedi bod yn destun Gwasanaeth Llawn Credyd Cynhwysol o fis Hydref 2017 gan fod eu Canolfan Waith leol yn Wrecsam, ac roedd rhai a oedd yn byw ar gyrion gorllewin yn y sir yn mynd rai wythnosau'n ddiweddarach gan fod Canolfan Waith Llandudno yn effeithio arnynt.

Dywedwyd wrth Aelodau fod cyflwyno Credyd Cynhwysol yn ffurfio rhan o raglen Llywodraeth y DU o ddiwygio lles. Roedd yn fudd-dal a oedd yn seiliedig ar brawf modd, wedi'i weinyddu gan yr Adran Gwaith a Phensiynau, a oedd ar gael i bobl oedran gweithio ar incwm isel, naill ai mewn gwaith neu allan o waith. Roedd y budd-dal newydd yn disodli'r chwe phrif fudd-dal neu gredydau treth a oedd ar gael i bobl oedran gweithio a'u cyfuno yn un taliad aelwyd sengl bob mis. Gan fod yn

ymwybodol o oblygiadau posibl cyflwyno Gwasanaeth Llawn Credyd Cynhwysol ar breswylwyr a gwasanaethau'r Cyngor fel ei gilydd, sefydlodd y Cyngor Fwrdd Credyd Cynhwysol ym mis Gorffennaf 2017. Pwrpas y Bwrdd, a oedd yn cynnwys swyddogion o amrywiaeth eang o wasanaethau'r Cyngor a budd-ddeiliaid partner allweddol, h.y. yr Adran Gwaith a Phensiynau, Cyngor ar Bopeth Sir Ddinbych a Landlordiaid Cymdeithasol Cofrestredig, oedd datblygu dull corfforaethol o ddarparu cefnogaeth a chynghor i breswylwyr a oedd wedi'u heffeithio gan y newidiadau i sicrhau nad oeddent yn methu allan ar eu hawl i fudd-daliadau neu unrhyw hawliau cysylltiedig, h.y. Prydau Ysgol Am Ddim ac ati. Fel rhan o gynllunio ar gyfer cyflwyno Gwasanaeth Llawn Credyd Cynhwysol yn y sir, roedd swyddogion wedi cysylltu'n agos gydag awdurdodau eraill, fel Sir y Fflint, lle roedd Gwasanaethau Llawn Credyd Cynhwysol wedi'u cyflwyno yn gynharach gyda bwriad o ddysgu o'u profiadau a chasglu arfer da.

Eglurodd swyddogion y Cyngor a oedd yn bresennol wrth y Pwyllgor y mesurau a weithredwyd hyd yma mewn cais i liniaru effeithiau cyflwyno'r budd-dal ar breswylwyr ac ar wasanaethau'r Cyngor, gan ddangos y cysylltiadau rhwng gwaith amrywiaeth o grwpiau a budd-ddeiliaid. Gwnaethant amlinellu'r risgiau a nodwyd o ran ei gyflwyno a'r camau gweithredu lliniaru a anogwyd i reoli'r risgiau hynny (fel a nodir yn Atodiad 3) a'r amrywiaeth o gyfathrebu a oedd wedi'u rhoi i breswylwyr a budd-ddeiliaid yn ystod yr amser a oedd yn arwain at gyflwyno'r budd-dal ac wedi hynny (Atodiad 5). Gyda bwriad o ddarparu gwasanaeth di-dor a dull amlasiantaeth, mae gan Cyngor ar Bopeth Sir Ddinbych a'r Cyngor staff yng Nghanolfan Gwaith y Rhyl i ddarparu amrywiaeth o gefnogaeth a chynghor i'r rhai sy'n hawlio Credyd Cynhwysol gan gynnwys cynghor am gyllidebu a chynghor tai, atal digartrefedd a mynediad i hawliau eraill sydd ar gael gan y Cyngor. Roedd y Cyngor hefyd wedi gwella ei broses atgyfeirio i Gyngor ar Bopeth Sir Ddinbych, roedd yn atgyfeirio cleientiaid posibl yn ddigidol nawr. Yn ogystal, roedd dau fideo wedi'u cynhyrchu ac roeddent ar gael ar dudalen we Credyd Cynhwysol gwefan y Cyngor, a'r pwrpas oedd cyfeirio preswylwyr at le roedd cynghor a help ar gael iddynt, h.y. cefnogaeth ddigidol o'r Llyfrgelloedd a chynghor a chefnogaeth cyllidebu gan Gyngor ar Bopeth Sir Ddinbych. Dywedodd Swyddogion fod staff rheng flaen ym mhob gwasanaeth wedi ymgysylltu'n dda gyda'r sesiynau hyfforddiant ac ymwybyddiaeth a roddwyd ar Gredyd Cynhwysol ac roedd wedi llunio rhai datrysiadau defnyddiol er mwyn cryfhau a gwella gwasanaethau i rai sy'n hawlio Credyd Cynhwysol. Rhoddwyd sicrwydd i Aelodau y byddai gan unigolion Credyd Cynhwysol yn Sir Ddinbych fynediad i gefnogaeth leol a ddarperir gan y Cyngor, Cyngor ar Bopeth Sir Ddinbych a'r Adran Gwaith a Phensiynau ac yn eu Canolfan Gwasanaeth Adran Gwaith a Phensiynau ym Mangor lle roedd tîm pwrpasol ar gyfer preswylwyr Sir Ddinbych.

Roedd crynodeb wedi'i gynnwys yn Atodiad 4 o'r mesurau a gymerwyd hyd yma gan nifer o wasanaethau a phartneriaid allweddol y Cyngor i baratoi ar gyfer effaith lansio Gwasanaeth Llawn Credyd Cynhwysol ar eu gwasanaethau ynghyd â throsolwg o'r effaith ar y gwasanaethau hynny hyd yma yn dilyn ei gyflwyno. Eglurodd Rheolwr Partneriaethau yr Adran Gwaith a Phensiynau ar gyfer yr ardal sirol a wasanaethir gan Ganolfan Waith y Rhyl, y mesurau diogelu a roddwyd ar waith mewn cais i gefnogi pobl sy'n hawlio Credyd Cynhwysol rhag mynd ar ei hôl hi gyda thaliadau penodol neu beidio manteisio ar eu hawliau i gyd. Gyda chyflwyno Credyd Cynhwysol, byddai costau tai yn cael eu talu i'r hawlydd ac nid yn uniongyrchol i'r landlord fel a oedd yn bosibl mewn rhai achosion o'r blaen, fodd bynnag gellid trefnu

taliadau a reolir i'r landlord pe bai amgylchiadau'r unigolyn yn cyfiawnhau hyn. Roedd y Ganolfan Waith wedi penodi Rheolwr Gwasanaethau Cwsmeriaid yn ddiweddar a fyddai i'w weld yn y Ganolfan Waith bob amser a byddai'n creu awyrgylch croesawgar a chefnogol. Roedd gwaith yn mynd rhagddo hefyd gyda phartneriaid cymunedol gyda bwriad o wella dealltwriaeth staff o'r rhwystrau sy'n wynebu rhai pobl wrth iddynt chwilio am waith, e.e. problemau iechyd fel cyfyngiadau cyhyrsgerbydol, materion iechyd meddwl, awtistiaeth ac ati. Roedd gwasanaeth Rhadffôn wedi'i sefydlu yn ddiweddar i alluogi pobl i gysylltu â'r Adran Gwaith a Phensiynau heb orfod talu a gellid trefnu taliadau o flaen llaw i'r rhai a oedd yn profi caledi ariannol ar ddechrau eu cyfnod hawl i fudd-dal Credyd Cynhwysol.

Manylodd Prif Weithredwr Cyngor ar Bopeth Sir Ddinbych ar fathau o wasanaethau roeddent yn eu cynnig i breswylwyr o ran Credyd Cynhwysol. Wrth ragweld cyflwyno Gwasanaeth Llawn Credyd Cynhwysol i ardaloedd deheuol y sir yn ystod yr hydref 2017, roedd Cyngor ar Bopeth Sir Ddinbych wedi sefydlu gwasanaeth cefnogi gwledig. Roedd hyn yn cynnwys gwasanaeth estynedig yn y llyfrgell yn Llangollen, a oedd yn cynnwys cyfleusterau Skype. Roedd Cyngor ar Bopeth Sir Ddinbych hefyd yn darparu gwasanaethau o Ganolfan Ni yng Nghorwen i'r dref a'r 8 pentref cyfagos yn ardal Edeyrnion. Er ei bod yn bosibl bod y math o gefnogaeth a gwasanaethau yn wahanol yn yr ardaloedd mwy trefol yng ngogledd y sir i'r rhai yn ardal wledig de'r sir, roedd Cyngor ar Bopeth Sir Ddinbych yn dal i ddarparu cefnogaeth a chyngor Credyd Cynhwysol o leoliadau o bell yn llyfrgelloedd Llanelwy a Rhuddlan yn dilyn cyflwyno Gwasanaeth Llawn Credyd Cynhwysol ym mis Ebrill yn ogystal â'u darparu o'i swyddfeydd ei hun yn yr ardal. Rhagwelwyd y byddai gwasanaeth o bell ychwanegol yn cael ei ddarparu o Ganolfan Gymunedol Bodolwyddan o fis Gorffennaf 2018. Roedd Cyngor ar Bopeth Sir Ddinbych yn darparu cefnogaeth gyllidebu bersonol i hawlwyr i geisio eu helpu i gynyddu buddion ariannol ar gyfer yr unigolyn, boed o fudd-daliadau neu hawliau'r wlad neu yswiriant neu gyllid preifat y gallent fod â hwy eu hunain ond na fyddent yn ystyried cael mynediad iddynt. Byddai pob hawlydd newydd yn cael ei atgyfeirio'n awtomatig o'r Ganolfan Waith i Gyngor ar Bopeth Sir Ddinbych am gyfnod cychwynnol gyda bwriad o sicrhau nad ydynt yn mynd i ddyled nad oes modd ei reoli. Cadarnhawyd, ers i'r Gwasanaeth Llawn Credyd Cynhwysol gael ei gyflwyno i'r rhan fwyaf o Sir Ddinbych ym mis Ebrill 2018, roedd wyth cleient wedi'u cyfeirio o Gyngor ar Bopeth Sir Ddinbych i'w Dîm Dyledion i gael cefnogaeth gyllidebol ychwanegol. Roedd Cyngor ar Bopeth Sir Ddinbych yn peilota cynllun ar hyn o bryd gyda Chanolan Waith y Rhyl, i helpu hawlwyr Credyd Cynhwysol i reoli cyfnod cychwynnol eu hawliad a rheoli taliadau o flaen llaw.

Gan ymateb i gwestiynau'r Aelodau, dywedodd yr Aelod Arweiniol, swyddogion y Cyngor, a chynrychiolwyr yr Adran Gwaith a Phensiynau a Chyngor ar Bopeth Sir Ddinbych:

- nid oedd y budd-dal Taliad Annibyniaeth Bersonol yn ffurfio rhan o Gredyd Cynhwysol;
- nod Credyd Cynhwysol oedd cefnogi pobl i fod yn bersonol gyfrifol am reoli eu cyllid eu hunain a pharatoi ar gyfer byd gwaith;
- roedd gan yr Adran Gwaith a Phensiynau a Chyngor ar Bopeth Sir Ddinbych swyddogion a allai ymweld â phobl yn eu cartrefi eu hunain os oedd amgylchiadau wedi golygu bod angen ymweliad cartref;

- gallai naill ai'r hawlydd neu'r landlord ofyn am 'daliad a reolir' ar gyfer elfen tai Credyd Cynhwysol. Gellid gwneud cais os oedd taliad rhent wedi'i fethu ar ddau achlysur ar ôl ei gilydd;
- roedd 'taliadau a reolir' o ran costau tai a swm unrhyw daliadau o flaen llaw o ran Credyd Cynhwysol, a'r cyfraddau ad-dalu cysylltiedig yn ffurfio rhan o'r gwasanaeth cyngor cyllidebu personol roedd Cyngor ar Bopeth Sir Ddinbych yn ei ddarparu i hawlwyd Credyd Cynhwysol. I sicrhau bod modd rheoli ad-dalu unrhyw daliadau o flaen llaw, gallai hawlwyd gael hyd at ddeuddeg mis i ad-dalu'r taliad o flaen llaw a gafwyd.
- hyd yma roedd tua 400 o bobl wedi hawlio Credyd Cynhwysol o Ganolfan Waith y Rhyl, roedd rhain yn naill ai hawlwyd newydd neu hawlwyd presennol a oedd wedi profi newid sylweddol o ran amgylchiadau ers i Credyd Cynhwysol gael ei gyflwyno yn y sir. Roedd pobl a oedd eisoes yn cael budd-daliadau penodol ar sail prawf modd nad oeddent wedi profi newid sylweddol o ran amgylchiadau, yn dal i gael y budd-daliadau hynny, nes i'w hamgylchiadau newid neu nes i'r broses fudo a reolir i Credyd Cynhwysol ddechrau. Roedd dyddiad pendant ar gyfer mudo hawlwyd presennol i Credyd Cynhwysol yn dal i gael ei aros. Rhagwelwyd bod disgwyl i fudo hawlwyd presennol i Credyd Cynhwysol yn y DU ddechrau yn ystod mis Gorffennaf 2019 a'i gwblhau erbyn 2022. Erbyn diwedd y broses fudo, gallai amcangyfrif bras o tua 14,000 o bobl yn Sir Ddinbych fod yn hawlio Credyd Cynhwysol er bod ffigurau yn anodd iawn i'w rhagweld;
- byddai'r swyddog 'Hyfforddwr Gwaith' a oedd yn seiliedig yn y Ganolfan Waith, yn amlygu i'r hawlydd unrhyw hawl posibl i fudd-daliadau neu gymorth arall sydd ar gael fel mater o drefn, h.y. prydu ysgol am ddim a gostyngiad treth y cyngor. Roedd staff Adran Tai y Cyngor a staff Landlordiaid Cymdeithasol Cofrestredig wedi cael gwybod am yr angen i ofyn i denantiaid a oedd yn hawlio neu'n cael Credyd Cynhwysol a oeddent wedi hawlio Gostyngiad Treth y Cyngor a Phrydau Ysgol am Ddim;
- roedd swyddogion y cyngor wedi briffio staff mewn cyfarfodydd clwstwr staff ar gyflwyno Credyd Cynhwysol a'i effaith bosibl ar ddisgyblion a chyllidebau ysgol gyda bwriad o godi ymwybyddiaeth a gofyn am eu cymorth wrth gyfeirio rhieni at Gyngor ar Bopeth Sir Ddinbych i gael cyngor cyllidebu personol;
- o ran y costau i'r Cyngor sy'n gysylltiedig â chyflwyno Credyd Cynhwysol, roedd rhagor o ddarpariaeth wedi'i wneud yng nghyllideb y Cyfrif Refeniw Tai ar gyfer effaith ei gyflwyno. Fodd bynnag, roedd y grant gweinyddu Budd-dal Tai a delir gan lywodraeth ganolog i'r Cyngor wedi lleihau ac roedd yn cael ei dalu'n uniongyrchol i'r Adran Gwaith a Phensiynau bellach, ond nid oedd y llwyth gwaith ar gyfer y Gwasanaeth Refeniw a Budd-daliadau a weithredir gan Civica wedi gostwng, felly ar gyfer y dyfodol agos, dylai lefelau staffio yn y Gwasanaethau Refeniw a Budd-daliadau aros ar lefelau presennol. Roedd staff ar draws gwasanaethau'r Cyngor ac mewn sefydliadau partner wedi gwneud y gwaith sy'n gysylltiedig â chyflwyno Credyd Cynhwysol yn barod i sicrhau bod preswylwyr yn cael eu cefnogi lle bo'n bosibl. Gan ragweld pwysau posibl ar y gyllideb a achosir gan gyflwyno Credyd Cynhwysol, roedd y Cyngor wedi neilltuo £350K yn benodol ar gyfer y diben hwn ac roedd ganddo hefyd £450K mewn Cronfa Wrth Gefn Hawliau Lles. Gofynnwyd i bob gwasanaeth asesu unrhyw bwysau gallant eu rhagweld yn effeithio ar eu gwaith o gyflwyno Credyd Cynhwysol, ac roedd swyddogion yn ffyddiog y

gellid rheoli'r rhain gyda'r cronfeydd wrth gefn a'r balansau a gedwir yn gorfforaethol;

- byddai ymgyrch i sicrhau bod pob teulu a oedd yn gymwys ar gyfer Prydau Ysgol am Ddim yn manteisio ar eu hawliau hefyd o fudd i'r Cyngor, gan fod hawl am Brydau Ysgol am Ddim yn bwydo i hawl Grant Datblygu Disgyblion ar gyfer ysgolion unigol a oedd wedyn wedi'i adlewyrchu yn setliad Grant Cynnal Refeniw y Cyngor. Roedd hawliadau am Brydau Ysgol am Ddim yn cael eu cyflwyno a'u prosesu gan y Cyngor;
- roedd pob partner yn monitro gwybodaeth am sut a phryd byddai hawlwr budd-daliadau ar sail prawf modd yn cael eu mudo i Gredyd Cynhwysol gyda bwriad o baratoi ar gyfer y mudo a'i effaith ar wasanaethau ac unrhyw gefnogaeth allai fod ei hangen ar unigolion. Nododd cynrychiolydd yr Adran Gwaith a Phensiynau fod y Grŵp Gweithredu ar Dlodi Plant wedi cyhoeddi ystadegau fod tua 7,200 o bobl yn y sir yn cael Credyd Treth i Deuluoedd sy'n Gweithio ar hyn o bryd ac felly mewn gwaith, o ganlyniad, mae'n bosibl na fydd mudo'r achosion hynny i Gredyd Cynhwysol yn golygu unrhyw gefnogaeth ddwys;
- roedd y perygl na fydd arian costau tai yn cael ei drosglwyddo i landlordiaid preifat gan denantiaid wedi'i gynnwys ar y 'gofrestr risg'. I liniaru yn erbyn y risg hon, roedd Llywodraeth y DU, fel rhan o'i ddatganiad y gyllideb hydref diwethaf, wedi gwneud newidiadau i'r broses caniatâd ar gyfer taliadau a reolir, tra yn lleol, roedd yr Adran Gwaith a Phensiynau a'r Cyngor wedi bod yn amlygu'r newidiadau yn y system budd-daliadau lles i landlordiaid, fforymau landlordiaid preifat, drwy'r cyfryngau cymdeithasol a 'Rhentu Doeth Cymru';
- er na allai aelodau etholedig arsylwi hawlydd yn gwneud hawliad am Gredyd Cynhwysol fel mater o drefn, gallant eistedd i mewn ar gyfweiliad Credyd Cynhwysol gyda chaniatâd yr hawlydd;
- nid oedd angen teithio pellteroedd gormodol bellach er mwyn cynnal hawliad Credyd Cynhwysol. Er bod y cyfweiliad dechreuol yn cael ei gynnal yn y Ganolfan Waith, gellid cysylltu â'r 'Hyfforddwr Gwaith' ac ati wedi hynny dros y ffôn, Skype ac ati. Roedd cefnogaeth ddigidol ar gael yn y Llyfrgelloedd ac roedd ystafelloedd digidol yn Cyngor ar Bopeth Sir Ddinbych a oedd ar gael i hawlwr eu defnyddio. Byddai Cyngor ar Bopeth Sir Ddinbych yn fodlon edrych ar ddefnydd posibl gwasanaeth Negeseua Facebook yn ogystal â Skype. Byddai perthynas yr hawlydd gyda'i Hyfforddwr Gwaith yn allweddol er mwyn iddynt gael mynediad i'r holl wasanaethau a chefnogaeth oedd eu hangen arnynt i fanteisio ar eu hawliadau ac i sicrhau gwaith;
- Roedd yr Adran Gwaith a Phensiynau yn gyfrifol am sicrhau diogelwch data o ran gwybodaeth bersonol a gedwir am bobl a oedd yn hawlio budd-daliadau. Yn lleol, byddai cyngor am ddiogelwch digidol yn cael ei ddarparu i unigolion fel rhan o'r pecyn cefnogaeth a gynigir gan yr Adran Gwaith a Phensiynau a phartneriaid i hawlwr;
- gan fod 98% o gyflogwyr yn y DU yn defnyddio system Cynllun Talu Wrth Ennill (PAYE) Cyllid a Thollau Ei Mawrhydi, byddai amrywiadau o ran enillion yn bwydo'n awtomatig i'r Adran Gwaith a Phensiynau, fodd bynnag byddai'r rhai sy'n gweithio ar gyfer y 2% o gyflogwyr bach yn cael negeseuon atgoffa awtomatig i'w hatgoffa i roi gwybod am newidiadau o ran enillion i'r Adran Gwaith a Phensiynau. Nid oedd y rheol gweithio 16 awr yn bodoli bellach gyda chyflwyno Credyd Cynhwysol, roedd cymhwysedd yn seiliedig ar enillion bellach;

- nododd Prif Weithredwr Cyngor ar Bopeth Sir Ddinbych y gellid dadlau bod y dull a gymerwyd yn Sir Ddinbych gan y Cyngor a'i bartneriaid i gynllunio ar gyfer cyflwyno Gwasanaeth Llawn Credyd Cynhwysol a lliniaru effaith ei gyflwyno ar wasanaethau a phreswylwyr, yn unigryw ac roedd fel pe bai wedi gweithio'n dda. Roedd ardaloedd eraill a oedd yn aros iddo gael ei gyflwyno wedi cymryd diddordeb brwd yn y dull a gymerwyd yn Sir Ddinbych. Yn genedlaethol, roedd y Ganolfan Cyngor ar Bopeth yn ymwybodol o'r gwaith a wnaed yn Sir Ddinbych a rhan Cyngor ar Bopeth Sir Ddinbych yn y gwaith, y dull rhagweithiol a gymerwyd yn ogystal ag arfer gorau a oedd wedi dod i'r amlwg a oedd wedi'i rannu gyda nhw.

Cyn dod â'r drafodaeth i ben, gofynnodd aelodau'r Pwyllgor bod eu llongyfarchiadau a'i gwerthfawrogiad yn cael eu cyfleu i bob partner a oedd yn rhan o'r dull rhagweithiol a gymerwyd i reoli effaith cyflwyno Gwasanaeth Llawn Credyd Cynhwysol yn Sir Ddinbych, ac am y gefnogaeth a'r cyngor a ddarparwyd hyd yma. Ar ôl ystyried cynnwys yr adroddiad:

Penderfynwyd: - yn amodol ar y sylwadau uchod

- (i) ***parhau i gefnogi gwaith parhaus y Bwrdd Credyd Cynhwysol i ddeall a rheoli'r effeithiau ar wasanaethau'r Cyngor a phreswylwyr Sir Ddinbych o ganlyniad i gyflwyno Credyd Cynhwysol; ac***
- (ii) ***os nad yw pryderon yn haeddu ystyriaeth gynharach, gofyn bod adroddiad pellach yn cael ei gyflwyno i'r Pwyllgor ymhen deuddeg mis ar effaith cyflwyno Gwasanaeth Llawn Credyd Cynhwysol ar breswylwyr a gwasanaethau'r Cyngor, a bod yr adroddiad yn cynnwys manylion am unrhyw wersi a ddysgwyd o'r cyflwyno dechreuol, a throsolwg o'r gwaith sy'n mynd rhagddo i liniaru'r effaith ar y Cyngor a phreswylwyr o ganlyniad i fudo derbynwyr budd-daliadau presennol i Gredyd Cynhwysol maes o law.***

Ar y pwynt hwn (11:20 a.m.) cymerodd y cyfarfod egwyl am luniaeth.

Ailddechreuodd y cyfarfod am 11:35 a.m.

7 STRATEGAETH ARWYDDION TWRISTIAETH AR GYFER SIR DDINBYCH

Yn absenoldeb yr Arweinydd, cyflwynodd y Dirprwy Arweinydd (Aelod Arweiniol Cyllid, Perfformiad ac Asedau Strategol) adroddiad ar y cyd gan Reolwr Traffig, Parcio a Diogelwch Ffyrdd y Cyngor, a'r Arweinydd Tîm: Twristiaeth, Marchnata a Digwyddiadau (a ddsbarthwyd eisoes) a oedd yn rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf i aelodau am ddatblygiad dechreuol strategaeth arwyddion twristiaeth ar gyfer Sir Ddinbych. Rhoddodd friff i aelodau am gefndir y prosiect ac eglurodd, pan fyddai'r arwyddion twristiaeth 'brown' wedi'u codi ar ochr yr A55 i gyfeirio ymwelwyr i Rhuddlan, Llanelwy a Dinbych, byddai angen arwyddion eraill i'w cyfeirio i atyniadau eraill ar draws y sir. Barn Aelodau Arweiniol a swyddogion oedd fod codi'r arwyddion ar yr A55 a chyflwyno menter dwristiaeth Llywodraeth Cymru (LIC) 'Ffordd Cymru' (ynghlwm wrth atodiad C yr adroddiad) a oedd yn canolbwyntio ar hyrwyddo tri llwybr

twristiaeth craidd yn y sir, yn darparu cyfle delfrydol i'r Cyngor ei hun ddatblygu strategaeth arwyddion twristiaeth ar gyfer Sir Ddinbych a oedd yn ategu arwyddion yr A55 a gweledigaeth LIC, wrth ddatblygu economïau trefol a gwledig y sir. Yn ogystal â gweithio gyda cynghorau tref a chymuned, twristiaeth a busnesau eraill i ddatblygu a darparu arwyddion 'traddodiadol', byddai hefyd yn ddoeth cynyddu portholion gwybodaeth ddigidol a chyfleoedd busnes, fel 'i-beacons'.

Dywedodd swyddogion fod awdurdodau lleol Gogledd Cymru wedi cyflwyno cynnig ar y cyd llwyddiannus dan brosiect 'Ffordd Cymru' i ddatblygu twristiaeth y gaeaf yn y rhanbarth. Roedd gwaith yn mynd rhagddo gyda busnesau lleol ar draws y rhanbarth gyda bwriad o'u hymgysylltu gyda phrosiect a fyddai'n gweld busnesau sy'n gysylltiedig â thwristiaeth ar agor drwy'r flwyddyn ac yn ffynnu, beth bynnag yw'r tymor. Er bod technoleg yn datblygu bob dydd, roedd arwyddion ochr ffordd yn dal yn ffordd bwysig o dynnu sylw twristiaid at atyniadau, roedd gwybodaeth ddigidol yn ategol at arwyddion.

Gan ymateb i gwestiynau'r Aelodau, dywedodd yr Aelod Arweiniol a swyddogion:

- roedd gweithredwyr twristiaeth fel arfer yn talu am arwyddion 'brown', ond roedd y Cyngor fel arfer yn talu am unrhyw gostau cynnal a chadw ar eu cyfer, er nad oedd ganddynt gyllideb benodol ar gyfer costau cynnal a chadw'r arwyddion;
- gallai'r gweithgor aelodau etholedig a swyddogion arfaethedig weithio allan manylion llwybrau twristiaid a ffefrir a rhai amgen drwy'r sir, fel rhan o'i waith o ran datblygu 'llwybrau twristiaid'. Gallai'r Grŵp drafod gyda chynghorau dinas, tref a chymuned hefyd beth yw manteision datblygu a phrynu arwyddion a oedd â brandio cyson. Byddai'r gweithgor hwn yn edrych ar strategaeth arwyddion yn unig, gan gynnwys rhoi symbolau hawdd eu hadnabod ac ati arnynt, ar gyfer rhwydwaith priffyrdd y sir, ni fyddai'n archwilio arwyddion cefnffyrdd gan mai cyfrifoldeb LIC oeddent. Pan oedd wedi'i sefydlu, rhagwelwyd y byddai cyfle i'r Gweithgor weithio gydag awdurdodau cyfagos eraill gyda bwriad o sicrhau y byddai 'llwybrau twristiaeth' pob awdurdod yn ategu llwybrau ei gilydd a'r rhai a nodwyd fel rhan o gynnis Ffordd Gogledd Cymru i gyd;
- er nad oedd gan y Cyngor ei 'Siop Arwyddion' ei hun bellach, gallai gaffael arwyddion ffordd ar gyfradd gystadleuol, er byddai rhywfaint o oedi o ran amser darparu;
- roedd y Gweithgor oedd â'r dasg o ddatblygu arwyddion twristiaeth yr A55 ar gyfer atyniadau Dyffryn Clwyd wedi ailgyfarfod yn dilyn cyfarfod y Pwyllgor ym mis Tachwedd gyda bwriad o ddatblygu'r prosiect. Roedd rhywfaint o ddiffyg o ran y cyllid a oedd ar gael ar gyfer yr arwyddion, ac roedd yr Aelod Cynulliad (AC) yn ceisio datrys hyn drwy LIC;
- er bod twristiaid yn dibynnu fwyfwy ar wybodaeth ddigidol am le i ymweld ag ef ac ati, byddai angen dogfennau papur o hyd fel mapiau a chanllawiau; ac
- nid oedd cydbwysedd gwleidyddol yn ofyniad i weithgor, er byddai'n fuddiol pe bai'n cynnwys aelodau o bob rhan o'r sir, gan ystyried cylch gwaith y grŵp arfaethedig.

Gwnaeth y Pwyllgor gytuno ei bod yn hynod o bwysig i dwristiaid gael eu cyfeirio at bob ardal o'r sir i sicrhau bod economi gyfan y sir yn cael cyfle i fanteisio ar eu grym gwario. Roedd Aelodau o'r farn y dylid gwahodd cynrychiolydd o LIC i ymuno â

Gweithgor Strategaeth Arwyddion Twristiaeth ar gyfer Sir Ddinbych i sicrhau bod cynigion y Grŵp yn ategu strategaeth LIC ei hun.

Gan ymateb i bryderon aelodau am allu busnesau lleol bach ac awdurdodau lleol i brynu gofod hysbysebu 'digidol' ar-lein ac ar gyfryngau cymdeithasol i hyrwyddo eu busnesau o gymharu â chwmnïau mawr cenedlaethol a rhyngwladol, dywedodd swyddogion y gallai busnesau restru eu hunain ar Google a Google Maps am ddim. Byddai'n fater o addysgu busnesau am sut i restru eu busnes a beth oedd ganddynt i'w gynnig. Dull arall effeithiol a chost isel o hyrwyddo busnes ac ati fyddai drwy 'flog', gan fod blogwyr yn denu cynulleidfa rhyngwladol eang. Roedd technoleg yn datblygu bob dydd ac roedd yn darparu cyfleoedd gwych i dynnu sylw twristiaid at wasanaethau a busnesau.

Cytunodd Swyddogion i holi a oedd Deddf Llywodraeth Leol yn rhagnodi pwy ddylai ariannu neu gyfrannu at gostau arwyddion ffordd.

Yn dilyn trafodaeth fanwl:

Penderfynodd y Pwyllgor: - yn amodol ar y sylwadau uchod

- (i) gefnogi parhad y gwaith i ddatblygu strategaeth arwyddion twristiaeth ar gyfer Sir Ddinbych;**
- (ii) cadarnhau, fel rhan o'i ystyriaeth, ei fod wedi darllen, deall ac ystyried yr Asesiad o'r Effaith ar Les yn Atodiad A;**
- (iii) argymhell bod y gweithgor swyddogion ac aelodau etholedig arfaethedig sydd i gael ei sefydlu i ddatblygu strategaeth arwyddion twristiaeth ar gyfer Sir Ddinbych yn cynnwys 12 aelod etholedig, dau yn cynrychioli pob Grŵp Ardal Aelodau, a chynrychiolydd o Lywodraeth Cymru (LIC), a swyddogion perthnasol; a**
- (iv) bod adroddiad am gynnydd y Gweithgor o ran datblygu strategaeth arwyddion twristiaeth, gan gynnwys gwybodaeth am ffynonellau ariannu posibl ac amserlen a ragwelir ar gyfer darparu'r prosiect, yn cael ei gyflwyno'r Pwyllgor ymhen 12 mis.**

8 RHAGLEN WAITH ARCHWILIO

Cyflwynodd y Cydlynnydd Craffu adroddiad (a ddisbarthwyd eisoes) sy'n gofyn i'r Aelodau adolygu rhaglen waith y Pwyllgor ac yn rhoi diweddariad ar faterion perthnasol.

Canolbwyntiodd y drafodaeth ar y canlynol –

- ail-gadarnhawyd y ddwy eitem ar y rhaglen waith ar gyfer cyfarfod nesaf y Pwyllgor, a chytunwyd i wahodd yr Aelodau Cabinet Arweiniol perthnasol i'r cyfarfod hwnnw;
- cytunwyd i gynnwys adroddiad diweddar am Gredyd Cynhwysol a Strategaeth Arwyddion Twristiaeth ar gyfer Sir Ddinbych ar Raglen Gwaith i'r Dyfodol y Pwyllgor ymhen 12 mis;
- cyfeiriwyd at friff gwybodaeth y Pwyllgor, a oedd yn cynnwys diweddariad ar gamau gweithredu o'r cyfarfod diwethaf, ynghyd â gwybodaeth bellach yn ôl y gofyn

Felly:

Penderfynodd y Pwyllgor: - gymeradwyo rhaglen gwaith i'r dyfodol y Pwyllgor yn amodol ar yr uchod

9 ADBORTH GAN GYNRYCHIOLWYR Y PWYLLGOR

Adroddodd gynrychiolwyr y Pwyllgor ar eu presenoldeb mewn cyfarfodydd fel a ganlyn -

Roedd y Cyngorydd Huw Williams wedi mynychu'r Her Perfformiad Gwasanaeth ar gyfer Cyllid, a nododd fod adroddiad diweddarau wedi ei gynnwys yn y briff diweddarau gwybodaeth.

Daeth y cyfarfod i ben am 12:25 p.m.

Adroddiad i'r:	Pwyllgor Craffu Cymunedau
Dyddiad y Cyfarfod:	12 Gorffennaf 2018
Aelod/Swyddog Arweiniol:	Aelod Arweiniol Tai, Rheoleiddio a'r Amgylchedd/ Pennaeth Priffyrdd a'r Amgylchedd
Awdur(on) yr Adroddiad:	Rheolwr Uned Waith a Strydwedd Rheolwr Strydwedd (y Gogledd)
Teitl:	Diweddariad ynglŷn â rheoli mynwentydd Cyngor Sir Ddinbych

1. Am beth mae'r adroddiad yn sôn?

- 1.1. Mae'r adroddiad hwn yn rhoi diweddariad i Aelodau am y lleoedd claddu sydd ar ôl ym mynwentydd y cyngor, ac mae'n amlinellu ardaloedd sy'n wynebu risg o ran diffyg lleoedd claddu yn y dyfodol. Mae'r adroddiad hefyd yn cwmpasu cynnydd arfaethedig mewn ffioedd mynwentydd ac yn rhoi amlinelliad o'r drefn gynnal a chadw bresennol (a'r polisiau rheoli) ar gyfer pob mynwent a reolir gan y cyngor.

2. Beth yw'r rheswm dros lunio'r adroddiad hwn?

- 2.1. Rhoi gwybodaeth i Aelodau am y lleoedd claddu sydd ar ôl ym mynwentydd y cyngor ac amlinellu'r safonau cynnal a chadw presennol a'r polisiau rheoli sydd mewn lle ar gyfer ein mynwentydd. Atodir dadansoddiad o nifer y blynyddoedd sydd ar ôl i gladdedigaethau newydd ym mhob mynwent yn **Atodiad 1**. Atodir cynnig i gynyddu ffioedd claddu er mwyn gwneud ffioedd Sir Ddinbych yn gydnaws â ffioedd awdurdodau cyfagos yn **Atodiad 2**. Atodir manyleb cynnal a chadw ein mynwentydd yn **Atodiad 3**. Atodir ein polisiau presennol mewn perthynas â rheoli mynwentydd yn **Atodiad 4**. Atodir astudiaeth ddichonoldeb a gynhaliwyd yn 2004 er mwyn archwilio'r ddarpariaeth mynwentydd yn y dyfodol yn **Atodiad 5**.

3. Beth yw'r Argymhellion?

Bod y Pwyllgor yn:

- 3.1. ystyried p'un a ddylid sefydlu Grŵp Tasg a Gorffen Craffu er mwyn ystyried lleoedd claddu ym mynwentydd y cyngor yn y dyfodol;
- 3.2. cadarnhau ei gefnogaeth ar gyfer y polisiau presennol sy'n gysylltiedig â rheoli mynwentydd y cyngor; a
- 3.3. chefnogi'r cynigion i gynyddu ffioedd claddu er mwyn gwneud ffioedd Sir Ddinbych yn gydnaws â ffioedd awdurdodau cyfagos.

4. Manylion yr Adroddiad

- 4.1. Cafodd mynwentydd presennol y cyngor eu hetifeddu yn ystod ad-drefniant llywodraeth leol 1996. Nid oes gan y cyngor ddyletswydd statudol i ddarparu ei fynwentydd ei hun ond mae ganddo rymoedd i wneud hynny os yw'n dewis o dan ddeddfwriaeth bresennol. Yn 2004, ystyriodd gweithgor Pwyllgor Craffu'r Amgylchedd y posibilrwydd o ddarparu mynwent newydd. Roedd y gweithgor craffu wedi nodi dau safle posibl ar gyfer mynwent newydd ac roedd cyfanswm y costau gwaith yn y ddau safle yn fwy na £950,000 yr un ar lefelau prisiau 2004. Nid oedd yr amcangyfrifon yn cynnwys costau caffael y tir. Ni aethpwyd â'r opsiwn i ddatblygu mynwentydd newydd ar y pryd, yn bennaf oherwydd costau.
- 4.2. Crynhoir nifer y lleoedd claddu sydd ar ôl ym mynwentydd y cyngor (fel ym mis Mai 2018) yn **Atodiad 1**, ynghyd ag amcangyfrif o gyfraddau claddu'r dyfodol. Mae'r tuedd hirdymor tuag at amlosgi wedi cael ei gymryd i ystyriaeth. Ar hyn o bryd nid oes problem gyda nifer y lleoedd claddu yn gyffredinol (h.y. ledled y sir gyfan), ond yn y tymor canolig (5 i 10 mlynedd) bydd nifer o fynwentydd yn llenwi eu holl leoedd ar gyfer claddedigaethau newydd.
- 4.3. Mae un o fynwentydd mwyaf y Cyngor (y Rhyl) bellach wedi cau i gladdedigaethau newydd ac mae'n debygol o arwain at gost sylweddol i'r awdurdod ddarparu mynwentydd i drefi unigol wrth i'r mynwentydd presennol lenwi, ac nid oes tir addas ar gael bob amser yn yr ardaloedd gofynnol.
- 4.4. Mae dadansoddiad o'r ffigyrau manwl yn dangos mai mynwent Rhuddlan fydd y nesaf i lenwi a hynny mewn oddeutu 8 mlynedd, ac mae'n debyg mai mynwent Rhuthun fydd y nesaf ar ôl hynny. Pan fydd y mynwentydd hyn yn llawn, bydd mwy o alw am fynwentydd eraill y cyngor.
- 4.5. Ym Mhrestatyn a Llangollen, mae llawer o'r lleoedd claddu sydd ar ôl ar dir sy'n cael ei ddefnyddio i bori a/neu sy'n cynnwys caeau heb eu datblygu ar hyn o bryd. Gan hynny byddai angen creu seilwaith newydd er mwyn datblygu'r ardaloedd hyn i ddarparu lleoedd claddu ychwanegol (e.e. gwaith draenio ac adeiladu llwybrau newydd). Fodd bynnag, byddai maint y gwaith hwn yn llawer llai na datblygu safleoedd newydd sbon. Bydd angen gwneud mwy o waith er mwyn pennu costau datblygu'r ddwy ardal bresennol i gyrraedd y safon angenrheidiol. Yn **Atodiad 5**, atodir astudiaeth ddichonoldeb a gynhaliwyd yn 2004 er mwyn archwilio i ddarpariaeth mynwentydd yn y dyfodol.
- 4.6. Mae angen adolygu ffioedd claddu'r cyngor er mwyn eu gwneud yn gydnaws â ffioedd awdurdodau cyfagos. Mae'n bwysig cynnal cyfraddau claddu Sir Ddinbych am bris sy'n cystadlu ag awdurdodau cyfagos, er mwyn cynnal incwm ar lefel resymol ac er mwyn sicrhau nad yw pobl yn gweld claddu yn Sir Ddinbych fel opsiwn rad a fyddai'n arwain at gynnydd yn y galw am nifer ein lleoedd claddu. Amlinellir cynigion ar gyfer ffioedd newydd yn **Atodiad 2**.
- 4.7. Mae gwaith cynnal a chadw'r glaswellt ym mynwentydd Sir Ddinbych yn cael ei wneud gan gontractwyr ar hyn o bryd. Y fanyleb ar gyfer pob un o'r saith mynwent yw bod y glaswellt yn cael ei dorri i uchder rhwng 20mm a 40mm, deg gwaith y flwyddyn bob 3 wythnos fel yr amlinellir yn y fanyleb gynnal a chadw yn **Atodiad 3**.

4.8. Mae ein polisiau presennol mewn perthynas â rheoli ein mynwentydd yn cael eu cynnwys yn y rheoliadau Mynwentydd, fel yr amlinellir yn **Atodiad 4**.

5. Sut mae'r penderfyniad yn cyfrannu at y Blaenoriaethau Corfforaethol?

5.1. Ni cheisir penderfyniad ac nid yw rheoli mynwentydd yn cyfrannu'n benodol at ddarparu'r Cynllun Corfforaethol.

6. Faint fydd yn ei gostio a sut fydd yn effeithio ar wasanaethau eraill?

6.1. Nid yw'r adroddiad yn cynnwys unrhyw gynigion a fyddai'n golygu costau ychwanegol i'r gyllideb wasanaethau. Fodd bynnag, byddai modd cynhyrchu incwm ychwanegol pe bai'r awgrym i gynyddu ffioedd claddu yn cael eu gweithredu. Bydd cost ychwanegol ynghlwm wrth unrhyw waith i ddatblygu safleoedd ychwanegol (ni wyddom y gwerth ar hyn o bryd). Ni fydd unrhyw effaith ar wasanaethau eraill. Gellir gweld cost fynegol, yn seiliedig ar asesiad blaenorol a gynhaliwyd yn 2004 yn **Atodiad 5**.

7. Beth yw prif gasgliadau'r Asesiad o Effaith ar Les?

7.1. Ni cheisir unrhyw benderfyniad drwy'r adroddiad hwn felly ni chynhaliwyd Asesiad o Effaith ar Les.

8. Pa ymgynghoriadau a gynhaliwyd gydag Archwilio ac eraill?

8.1. Pwrpas pennaf yr adroddiad hwn yw ymgynghori â'r Gwasanaeth Archwilio.

9. Datganiad y Prif Swyddog Cyllid

9.1. Mae'n bwysig fod gwasanaethau yn adolygu eu ffioedd a'u costau yn rheolaidd a, ble mae hynny'n briodol ac yn bosib, yn adennill costau darparu gwasanaeth yn gyfangwbl, yn unol â pholisi corfforaethol y cyngor,

10. Pa risgiau sydd yna ac oes yna unrhyw beth y gallwn ei wneud i'w lleihau?

10.1. Y prif risg i'r awdurdod yw methu â darparu lleoedd claddu i'w breswylwyr yn y tymor canolig a'r hirdymor. Mae angen i'r awdurdod benderfynu a ydynt am barhau i ddarparu'r gwasanaeth hwn i breswylwyr gan nad oes ganddynt rwymedigaeth statudol i wneud hynny.

11. Pŵer i wneud y Penderfyniad

Mae Adran 7.2.3 o Gyfansoddiad y Cyngor yn nodi y gall y Gwasanaeth Craffu ystyried unrhyw fater sy'n effeithio ar ardal y Cyngor neu ei breswylwyr, tra bo Adran 7.4.1 yn datgan ei bwerau mewn perthynas â datblygu ac adolygu polisi.

Swyddog Cyswllt:

Rheolwr Uned Waith a Strydwedd: Gwasanaethau Priffyrdd ac Amgylcheddol
Ffon: 01824 712140

Mae tudalen hwn yn fwriadol wag

Cemetery price list 2017-2018	DENBIGHSHIRE Current	Denbighshire proposed 5% increase	Conwy to March 2019	FLINTSHIRE from 1st Jan 2018	Gwynedd 2017/2018
New grave for 1	£960.00	£1,010.00	£1,050.00	£1,071.00	£1,207.00
New grave for 2	£1,060.00	£1,115.00	£1,275.00	£1,150.00	£1,257.00
New grave for 3	£1,120.00	£1,175.00	£1,500.00	£1,211.00	£1,257.00
Re-open to 2 depth	£660.00	£695.00	£715.00	£643.00	£607.00
Re-open to 1 depth	£560.00	£585.00	£645.00	£559.00	£607.00
New bricked grave for 1	£1,100.00	£1,155.00	£1,230.00	£1,199.00	£1,473.00
New bricked grave for 2	£1,200.00	£1,260.00	£1,520.00	£1,282.00	£1,523.00
New bricked grave for 3	£1,300.00	£1,365.00	£1,690.00	£1,349.00	£1,523.00
Re-open bricked grave 2 depth	£800.00	£840.00	£950.00	£783.00	£607.00
Re-open bricked grave 1 depth	£700.00	£735.00	£835.00	£629.00	£607.00
New ashes grave	£360.00	£375.00	£650.00	£340.00	£355.00
Ashes re-open	£180.00	£195.00	£190.00	£141.00	£185.00
Woodland burial	£960.00	£1,010.00	£1,030.00	N/A	N/A
Stillborn interments	No Charge	No Charge	free***	free ***	free ***
Child interments up to and including the age of 17	No Charge	No Charge	Up to 16 years Free***	free ***	upto 24 weeks £54.
Memorial permit for headstone	£110.00	£110.00	£110.00	£143.00	£96.50
Temp wooden cross permit	£40.00	£40.00	?		
Additional inscription	£40.00	£40.00	£40.00	£35.00	£96.50

*** if in a grave for 1 only, no reopeners applies to babies and children up to the age of 16

Does not include brickwork

Assuming all counties will be following the Welsh Gove MOU regarding Child interments.

includes brickwork

No Change

Includes tree

Mae tudalen hwn yn fwiadol wag

Cemetery price list 2017-2018	DENBIGHSHIRE		Denbighshire proposed 5% increase		FLINTSHIRE from 1st Jan 2018		Gwynedd 2017/2018
	Current		increase		Conwy to March 2019		
New grave for 1	£960.00		£1,010.00		£1,050.00	£1,071.00	£1,207.00
New grave for 2	£1,060.00		£1,115.00		£1,275.00	£1,150.00	£1,257.00
New grave for 3	£1,120.00		£1,175.00		£1,500.00	£1,211.00	£1,257.00
Re-open to 2 depth	£660.00		£695.00		£715.00	£643.00	£607.00
Re-open to 1 depth	£560.00		£585.00		£645.00	£559.00	£607.00
New bricked grave for 1	£1,100.00		£1,155.00		£1,230.00	£1,199.00	£1,473.00
New bricked grave for 2	£1,200.00		£1,260.00		£1,520.00	£1,282.00	£1,523.00
New bricked grave for 3	£1,300.00		£1,365.00		£1,690.00	£1,349.00	£1,523.00
Re-open bricked grave 2 depth	£800.00		£840.00		£950.00	£783.00	£607.00
Re-open bricked grave 1 depth	£700.00		£735.00		£835.00	£629.00	£607.00
New ashes grave	£360.00		£375.00		£650.00	£340.00	£355.00
Ashes re-open	£180.00		£195.00		£190.00	£141.00	£185.00
Woodland burial	£960.00		£1,010.00		£1,030.00	N/A	N/A
Stillborn interments	No Charge		No Charge		free***	free ***	free ***
Child interments up to and including the age of 17	No Charge		No Charge		Up to 16 years Free***	free ***	upto 24 weeks £54.
Memorial permit for headstone	£110.00		£110.00		£110.00	£143.00	£96.50
Temp wooden cross permit	£40.00		£40.00		?		
Additional inscription	£40.00		£40.00		£40.00	£35.00	£96.50

*** if in a grave for 1 only, no reopeners applies to babies and children up to the age of 16

Does not include brickwork

includes brickwork

Includes tree

Assuming all counties will be following the Welsh Gove MOU regarding Child interments.

No Change

Mae tudalen hwn yn fwriadol wag

SPECIFICATION

1. SCOPE

Denbighshire County Council is responsible for the grounds maintenance and upkeep of seven public cemeteries within the county of Denbighshire. The Council wishes to appoint a suitably qualified contractor for the purposes of undertaking grass cutting, strimming and sweeping in all seven cemeteries.

2. Location of works

The cemeteries are located in the following areas:

Coed Bell Cemetery, Prestatyn

Maes Hyfryd Cemetery, Rhyl

Rhuddlan Town Cemetery, Rhuddlan

St Asaph Cemetery, St Asaph

Denbigh Town Cemetery, Denbigh

Llanrhydd Cemetery, Ruthin

Fron Bache Cemetery, Llangollen

Locations plans of all 7 cemeteries are included within Appendix A.

3. STANDARD OF CUTTING

The grass shall be cut in its entirety including grass verges to the cemetery frontages, all open areas, kerb lines and obstructions to a height of 20 to 30mm.

Accumulations of cut grass shall be dispersed or removed.

Roads and paths shall be swept clean of all grass clippings.

Headstones shall be brushed clean of all grass clippings.

Extreme caution shall be exercised to avoid damage to headstones, trees and grassed areas. Use of bladed equipment is prohibited and only soft line cord strimming shall be permitted.

Any damage sustained to headstones, trees and grassed areas as a consequence of the contractor's works shall be brought to the council's attention and rectified at the contractor's expense. Any damage to grassed areas as a consequence of fuel spills shall be reinstated at the contractor's expense.

4. **GRASS CUTTING IN AREAS OF RECENT INTERMENT.**

The grass cutting of freshly interred graves shall be assessed on an individual basis and cut sympathetically should any areas have been recently seeded or turfed and in this case the use of cutting equipment shall not be used. Such areas shall be inspected for any loose stones or projectiles prior to any maintenance work being undertaken.

The grass within the burial section must be cut with hand held equipment to avoid scalping of any uneven ground.

Where the families have adorned the memorial and its surroundings with flowers and other items of sentimental value, extreme discretion shall be used to avoid damage to such adornments and this may require leaving a small border uncut surrounding these items until such time when the items can be removed without causing distress to the deceased family. **IF IN DOUBT PLEASE CONTACT THE DCC SUPERVISOR FOR ADVICE AND GUIDANCE.**

Extreme caution shall be exercised to avoid damage to headstones, trees and grassed areas. Use of bladed equipment is prohibited and only soft line cord strimming shall be permitted.

Any damage sustained to headstones, trees and grassed areas as a consequence of the contractor's works shall be brought to the council's attention and rectified at the contractor's expense. Any damage to grassed areas as a consequence of fuel spills shall be reinstated at the contractor's expense.

5. **FREQUENCY OF CUTTING**

Cemetery maintenance shall be undertaken 10 times a year every 3 weeks. The date of the first cut will be dependent on the rate of grass growth but usually prior to Mother's day in March

6. **PROGRAMMING OF WORKS**

- (i) The Contractor shall submit a works programme by the end of February. The programme shall be in the form of a bar chart for the approval of the Engineer. The programme shall clearly indicate the date that works shall commence in each cemetery, their duration for the completion of all requirements relating to this Contract. No cutting shall commence until approval has been given in writing, and each programmed cutting cycle shall be completed to the full satisfaction of the Engineer. The programme shall give details on resources to be used and sequence of cutting.
- ii) No deviation from the approved programme shall be permitted without the consent of the Engineer or except where access to the cutting areas is denied by work being carried out by Public Utility companies or other contractors. In such circumstances the programme shall be completed as soon as practical and no additional payment will be made for such a variation in the programme. The responsibility for ensuring that parked vehicles do not interrupt the programme of works lies with the Contractor.
- iii) The Works programme shall have full regard for all requirements and restrictions within this Specification.
- iv) The Engineer may from time to time instruct the Contractor to vary his programme to undertake additional cuttings. Upon receipt of such instructions, the Contractor shall interrupt any programmed cutting to carry out the additional work within the specified time limit. The length of any interruption of the programmed cycle by such additional work shall be added to the appropriate programmed cutting cycle.
- v) Once cutting has commenced, it shall proceed without unauthorised interruption as far as possible.
- vi) In the event of a breakdown of plant exceeding 24 hours, the Contractor shall provide a suitable replacement plant at no additional cost to the Client.

7. **WORKING HOURS**

- i) In rural areas cutting shall be restricted to daylight hours.
- ii) In populated areas cutting shall be restricted to between 0800 and 1900 hours.
RESPECT FOR THE DECEASED AND ALL VISITORS TO THE CEMETERY MUST BE OBSERVED WHILST UNDERTAKING GRASS CUTTING OPERATIONS. OPERATIVES MUST BE AWARE OF THE NEED FOR SENSITIVITY REGARDING THE FEELINGS OF THE BEREAVED, OCCASIONALLY THIS WILL REQUIRE THE CEASING OF SOME WORKS DURING PERIODS OF INTERNMENT. WORK SHALL BE PLANNED IN CONSULTATION WITH DENBIGHSHIRE COUNCIL BURIAL STAFF BUT MAYBE CONTINUED ELSEWHERE IN THE CEMETARY AND CONSIST OF CLEANING OF HEASTONES, SWEEPING OF PATHS ETC.
- iii) No work shall be carried out on Saturday, Sunday and Bank Holidays without the prior written approval of the Engineer, and such approval shall be sought at least 2 full days in advance.
- vi) The Contractor may only vary his hours of working by prior agreement with the Engineer and such agreed varied hours shall not entitle the Contractor for increased costs.
- vii) The Engineer may require urgent work to be undertaken outside the restricted working times stipulated in this Specification.

8. **PPE REQUIREMENTS**

All Contractors employees must wear approved high visibility garments complying with BS EN 471.

PPE requirements shall be determined via suitable and robust Risk Assessments but the following garments listed below must be worn at all times as a minimum requirement:

- Class 3 High visibility jersey or jacket with full length sleeves in accordance with the Safety at Streetworks and Roadworks: A code of Practice (Wales) November 2014. This requirement

maybe varied to three quarter length sleeves where a risk assessment shows full length sleeves would present increased risk due to the activity being undertaken.

- High Visibility trousers with two or more bands of reflective material complying with Class 3 of BS EN 471
- Protective footwear containing steel toe cap and mid sole safety boots.
- Suitable hand protection
- Suitable eye, ear and face protection must be worn when using brush cutters. Equipment must conform to current legislation.

All clothing shall comply with BS EN 471 Table 1 Class 3.

The colour of the clothing shall be fluorescent yellow or fluorescent orange-red complying with Table 2 of the standard.

The retroreflective material shall be to Class 2 as defined in Table 5 of the standard.

19. **ADVERSE WEATHER CONDITIONS**

Work shall be suspended for safety reasons during times when visibility is severely restricted particularly during fog, mist, or heavy rainfall.

10. **PLANT AND EQUIPMENT.**

All plant and equipment used by the Contractor shall be fit for the purpose intended and always be in a clean, tidy and functional condition. The Engineer is entitled to carry out any such inspection of any item of plant or equipment he feels necessary. Any item of plant or equipment considered unsuitable shall not be used. The Contractor shall provide the Engineer with a list of all plant and equipment to be used for the work before each season begins and ensure that each item of plant has received a service in accordance with the relevant manufacturers prescribed timescales.

The Contractor shall undertake and record a daily check/inspection of all plant to ensure that the equipment is in good condition. Evidence that a daily check/inspection has been undertaken shall be provided on request.

11. **COMMUNICATION WITH THE ENGINEER**

- i) The Contractor shall provide daily confirmation via email or telephone of the progress being made with respect to the programme.
- ii) The contractor shall immediately contact the council of any incident, accident or damage to third party property or persons.
- iii) The Contractor shall provide the Engineer with a telephone number which will enable the Engineer to contact the person responsible for the Works at all times during working hours.

12. **PROGRESS REPORTS**

The Contractor shall provide the Engineer with weekly reports in such format to be agreed with the Engineer, detailing progress of work.

13. **HEALTH AND SAFETY**

- i) The Contractor shall notify the Engineer prior to start of the Contract the name, position, telephone number, and address of person responsible for all Health and Safety matters.
- ii) The Contractor shall carry out Risk Assessments on the whole grass cutting operation and provide such Risk Assessments to the Engineer in accordance with the Management of Health and Safety at Work Regulations 1992.
- iii) The Contractor shall comply with the Health and Safety at Work Act 1974 at all times.

The Contractor shall at all times maintain safe and healthy working conditions at the site, comply with the requirements of Codes of Practice which are applicable to the work being undertaken and ensure that all employees and sub-contractors comply with this clause. Compliance with this Clause shall not relieve the Contractor of any of his obligations and liabilities under the Contract. The Contractor's ability to fully comply with these Regulations is an essential prerequisite to the safe and successful completion of the Works.

The following publications shall be adhered to at all times:

- Personal Protective Equipment at Work Regulations 1992
- The Control of Noise Regulations 2005
- Control of Substances Hazardous to Health 2002
- Manual Handling Operations Regulations 1992
- Workplace (Health, Safety & Welfare) Regulations 1992
- HSG 151 Protection of Public
- The Reporting of Injuries, Diseases and Dangerous Occurrences (RIDDOR) Regulations 1995
- The Construction (Health, Safety & Welfare) Regulations 1996
- Provision and Use of Work Equipment Regulations 2001
- Lifting Operations and Lifting Equipment Regulations 2011
- Management of Health and Safety at Work Regulations 1999

PLEASE NOTE THAT THE LIST IS NOT EXHAUSTIVE

14. **EMERGENCIES**

The Contractor shall be required to provide a 24 hour a day contact point and name for each and every day of the Contract Period.

15. **COMPLAINTS PROCEDURE**

- i) Any complaints received by the Engineer in connection with the grass cutting operation will be referred to the Contractor who shall respond with due diligence in the manner stipulated by the Engineer.
- ii) The Contractor shall notify the Engineer of any complaints received and agree with the Engineer the appropriate response to be taken.
- iii) All written complaints shall receive a response within 7 calendar days of the date that the complaint has been received.
- iv) Responses to telephone requests from Denbighshire staff shall be returned within 2 hours of receiving the initial call.

- v) Responses to telephone requests from Third party's relating to the cemetery works shall be within 24 hours of receiving the initial telephone call.

16. **THIRD PARTY CLAIMS**

- i) Any third party claims for damage or injury resulting as a direct consequence of the Contractors operations under this Contract shall be referred to the Contractor for processing. The Contractor shall keep the Engineer fully updated on each claim.

17. **DEFAULT PROCEDURE**

The Conditions of Contract details the default procedure which the Engineer will implement if the Contractor fails to provide the service in a proper and skilful manner in full accordance with the Specification.

18. **ANNUAL REVIEW OF PERFORMANCE**

At the end of each year the Contractor's performance in relation to compliance with the Specification is reviewed. Persistent failure to comply fully with Specification requirements shall entitle the Employer to terminate the Contract in accordance with the Conditions of Contract.

CYNGOR SIR DDINBYCH

RHEOLAU MYNWENTYDD

**GWEITHREDOL YN YR ÔLL O FYNWENTYDD
Y CYNGOR SIR O 5 GORFFENAF 1999**

DENBIGHSHIRE COUNTY COUNCIL

CEMETERY REGULATIONS

**IMPLEMENTED AT ALL COUNTY COUNCIL
OWNED CEMETERIES FROM 5 JULY 1999**

Rheolau

Rheolau a wnaed gan Gyngor Sir Ddinbych at reoli Mynwent Gyhoeddus are gyfer trigolion sefydlog Sir Ddinbych.

“Y Cyngor” yw Cyngor Sir Ddinbych

“Y Fynwent” yw'r Fynwent a Chladdfa a ddarperir gan y Cyngor o fewn Sir Ddinbych.

“Y Cofrestrydd” yw Pennaeth y Gyfraith a Gweinyddiad am y tro.

“Y Cyfarwyddwr Corfforaethol Amgylchedd” yw'r person sydd yn gofalu am y Fynwent am y tro.

“Y Swyddog Mynwentydd” yw'r person sydd yn gofalu am holl weinyddiad y fynwent o ddydd i ddydd.

“Bedd” yw man claddu wedi ei ffurfio yn y ddaear drwy dyllu, gyda neu heb, unrhyw wal neu waith brics neu gerrig neu unrhyw leinin gosod arall.

1. **Cynllun o'r Fynwent**

Cedwir cynllun o'r Fynwent yn swyddfa'r Swyddog Mynwentydd a gellir ei weld heb dalu yn ystod oriau swyddfa cyffredin.

2. **Dewis Safle Beddau**

Rhaid i ymgeiswyr brynu'r safle bedd nesaf yn y rhes fel y gellir datblygu'r fynwent mewn dull trefnus. Ni ellir cadw na phrynu safle bedd ymlaen llaw.

3. **Rhybudd o Gladdedigaeth**

Bydd i bob rhybudd o gladdedigaeth a phob cais am safle bedd ac am godi pob claddgell neu fedd brics a chodi a gosod pob cofeb, beddfaen, llechen neu arysgrif fod yn ysgrifenedig ar y ffurflen briodol, a'i hanfon i'r Swyddog Mynwentydd.

4. **Negeseuon Ffôn**

Derbynnir unrhyw orchymyn neu gyfarwyddyd a roddir ar y ffôn ar gyfrifoldeb llwyr y person sy'n rhoddi'r fath orchymyn neu gyfarwyddyd. Ni fydd y Cyngor yn gyfrifol am unrhyw gamddealltwriaeth a all godi parthed gorchymyn neu gyfarwyddyd a roddir ar y ffôn os na dderbynnir cadarnhad ysgrifenedig (heb fod yn hwyrach na 48 awr cyn y claddedigaeth) mewn modd a ddarperir gan y rheolau hyn.

5. **Gweithred y Bedd i'w Ddangos**

Os bydd ail neu drydydd claddedigaeth i fod mewn bedd preifat neu gladdgell, rhaid dangos Gweithred o rodd yn dangos perchenogaeth neu brawf arall o berthynas sydd yn bodloni'r cofrestrydd pan roddir rhybudd.

6. **Cyfnod y Rhybudd**

Bydd cyfnod y rhybudd sydd ei angen i sicrhau claddedigaeth fel a ganlyn, gyda chyfnod y fath rhybudd *i beidio* cynnwys Sadyrnau, Suliau, Gwener y Groglith, Dydd Nadolig na Gwyliau Banc. Hynny yw:-

(a) Rhoddir rhybudd o gladdedigaeth mewn bedd neu gladdgell a adeiladwyd eisoes ddim llai nag wyth awr a deugain cyn y claddedigaeth.

(b) Rhoddir rhybudd o gladdedigaeth mewn claddgell heb ei hadeliadu ddim llai na phedwar diwrnod cyn y claddedigaeth.

7. **Byr Rybudd**

Os na roddir y rhybudd gofynnol cyn claddedigaeth, codi'r tâl ychwanegol am weithio y fath oramser ag y bydd ei angen.

8. **Ffurfiâu Rhybuddion Claddu**

Rhaid cwblhau pob rhybudd claddu ar y ffurflen briodol a rhad iddo gynnwys rhif y bedd y bwriedir claddu ynddo, enw, oed a phreswylfa olaf yr ymadawedig, y math o fedd sydd ei eisiau, diwrnod ac awr yr angladd ac enw a chyfeiriad yr ymgymwrwr neu drefnydd yr angladd. Pan chwenychir prynu hawl claddu cyfyngedig mewn bedd neu gladdgell, rhaid rhoddi enw a chyfeiriad llawn y person sydd i'w gofrestru fel perchennog y weithred.

9. **Tystysgrifau Marwolaeth**

Rhaid rhoddi tystysgrif cofrestru marwolaeth, tystysgrif Amlogfa neu, pan fu cwest, Tystysgrif y Crwner, i'r swyddog presennol cyn y claddedigaeth a'i hanfon ar unwaith wedyn i'r Swyddog Mynwentydd.

10. **Claddu Plant Marw-anedig**

Rhaid i rhybudd claddu plentyn marw-anedig ddod gyda thystysgrif oddi wrth swyddog profedigaethau'r ysbyty perthnasol

11. **Gweithred Bedd**

O brynu bedd neu gladdgell, rhoddir gweithred o rodd i'r person sydd yn dwyn y teitl i hawl claddu cyfyngedig, a chofnodir y cyfryw berson yng nghofrestr y fynwent fel perchennog y bedd.

12. **Newid Teitl**

Ar farwolaeth perchennog hawl claddu cyfyngedig mewn bedd neu gladdgell, rhaid i'r person sy'n hawlio'r teitl i'r hawl claddu cyfyngedig, o fewn chwe mis i'r fath farwolaeth, ddod a'r Weithred o rodd i swyddfa'r Cofrestrydd, neu roddi prawf i'r Cofrestrydd, o'r berthynas sy'n rhoddi'r hawl iddo neu iddi ar yr hawl claddu cyfyngedig.

13. **Trosglwyddo Hawl Claddu Cyfyngedig**

Ni ystyrir trosglwyddiad o hawl claddu cyfyngedig mewn bedd neu gladdgell yn ddilys os na chofrestrwyd y fath drosglwyddiad yn flaenorol yn swyddfa'r Cofrestrydd.

14. **Agor Beddi Preifat**

Ni agorir bedd neu gladdgell lle prynwyd hawl claddu cyfyngedig heb ddangos Gweithred o rodd a chaniatâd ysgrifenedig y perchennog, neu ei gynrychiolydd cyfreithiol. Mewn achos lle collwyd y Weithred o rodd, neu pan na ellir cael caniatad y perchennog yn rhwydd, fe agorir y bedd ar gais unrhyw berson y bydd y Cofrestrydd yn ystyried sydd a'r hawl i hynny.

15. **Beddi Cyffredin**

Nid yw'r tâl am gladdedigaeth mewn bedd cyffredin yn rhoddi hawl claddu cyfyngedig a dewisir y bedd gan y Cyngor.

16. **Symud Gweddillion**

Nid yw unrhyw weddillion dynol i'w symud ar ôl eu claddu heblaw gyda chaniatâd yr Ysgrifennydd Cartref neu o dan Alluedd Esgob yr Esgobaeth yn achos symud gweddillion o dir claddu cysegredig.

17. **Prydlondeb**

Dylai'r amser a glustnodir ar gyfer angladd sydd i fod yn y Fynwent gael ei gadw'n brydlon er mwyn osgoi yr anghyfleustra o un angladd yn amharu ar un arall.

18. **Eirch**

Dylai mesurau'r arch (mesurau'r manau lletaf dros y dolennau) gael eu cynnwys fel pwynt 17 ar y rhybudd claddu a'i anfon at y Swyddog Mynwentydd ddim hwyrach na 48 awr cyn y claddedigaeth. Ni fydd y Cyngor yn gyfrifol am unrhyw gamddealltwaith a all godi parthed mesurau arch a roddir dros y ffôn heb eu cadarnhau yn ysgrifenedig. Os bydd arch i'w doddi mewn claddgell, rhaid rhoddi patrymlun cywir o'r arch i'r Swyddog Mynwentydd ddim hwyrach na 4 diwrnod cyn y claddedigaeth. Ni all y Cyngor dderbyn cyfrifoldeb am unrhyw anghywirdeb yn y patrymlun.

19. **Angladdau o dan Reolaeth Cyfarwyddwr y Corfforaethol amgylchedd***

Mae pob angladd yn y Fynwent o dan reolaeth a chyfarwyddyd Cyfarwyddwr Corfforaethol Amgylchedd neu swyddog arall a awdurdodir ganddo i wneud y gwaith.

20. **Talu Taliadau**

Rhaid i bob taliad fod yn daladwy i “Cyngor Sir Ddinbych” a'i anfon at Swyddog Mynwentydd.

Rhaid i unrhyw un, yn ddieithriad, sy'n dymuno prynu hawl cyfyngedig neu unrhyw wasanaeth arall yn y fynwent anfon tâl priodol ar yr un pryd a'r ffurflen gais berthansol.

Dylid cyflwyno cais am gofeb i'r Swyddog Gweinyddu Mynwentydd, ar y ffurflen berthnasol, gyda'r tâl priodol, cyn y rhoddir caniatâd i godi'r gofeb, arysgrif ychwanegol, croes dros dro neu gawg blodau.

Codir tâl dwbl gan y Cyngor am gladdedigaeth os na fydd yr ymadawedig yn breswlydd sefydlog yn Sir Ddinbych.

21. **Oriau Agor**

Bydd y Fynwent ar agor i fynediad ar droed 24 awr y dydd.

22. **Ymwelwyr**

Dylai plant fod yng ngofal oedolyn cyfrifol.

Gwaherddir marchogaeth beiciau modur, beiciau neu'r fath a defnyddio esgidiau sglefrio a byrddau sgrialu yn y Fynwent.

Symudir unrhyw berson sydd yn feddw o'r Fynwent.

Ni chaniateir cludo na saethu drylliau yn y Fynwent heb ganiatâd ysgrifenedig Cyfarwyddwr Corfforaethol Amgylchedd.

Ni fydd i unrhyw berson ddringo ar neu dros feddfaen, cofeb, palis, clwyd, wal, ffens neu adeilad sy'n rhan o'r Fynwent.

Rhaid i unrhyw berson sy'n torri amodau blaenorol y Rheolau hyn adael y Fynwent ar unwaith ar gais Cyfarwyddwr Corfforaethol Amgylchedd neu swyddog arall a awdurdodir ganddo.

23. **Cwn**

Ni chaniateir anifeiliaid yn y Fynwent.

24. **Cildyrnau**

Gwaherddir i weithwyr y Cyngor dderbyn unrhyw gildwrn.

25. **Oriau Claddu**

Yr oriau claddu arferol yw rhwng 10.00 yb a 3.30 yh o Ddydd Llun i Ddydd Gwener yn y gaeaf a rhwng 10.00 yb a 4.30 yh o Ddydd Llun i Ddydd Gwener yn yr haf.

Caniateir claddedigaethau ar Sadyrnau yn unig:

- (1) o dan amgylchiadau eithriadol ac ar gôst ychwanegol at gôst claddedigaeth ar ddiwrnod gwaith;
- (2) mewn argyfwng ac mewn achosion pan fo tystysgrif feddygol yn mynnu bod claddu ar frys yn ofynnol ar sail iechyd y cyhoedd;
- (3) daliadau crefyddol.

Ni chaniateir claddedigaethau ar Suliau, Gwener y Groglith, Dydd Nadolig na Gwyliau Banc, nac ar unrhyw adeg tu allan i'r oriau a fanylir yn y Rheolau hyn heblaw:

- (1) mewn argyfwng ac mewn achosion pan fo tystysgrif feddygol yn mynnu bod claddu ar frys yn ofynnol ar sail iechyd y cyhoedd;
- (2) daliadau crefyddol.

26. **Symud Cofebion Dros Dro**

Mae'r Cyngor yn cadw'r hawl i symud unrhyw garreg goffa oddi ar unrhyw fedd cyfagos pan fernir bod symud o'r fath yn angenrheidiol i gynnal claddedigaeth mewn unrhyw fedd. Bydd y Cyngor yn ailosod unrhyw garreg goffa a symudir fel hyn ac unioni unrhyw niwed a berir oherwydd y symudiad.

27. **Mynwent Lawnt**

Cedwir y Fynwent fel mynwent lawnt ac, felly:-

- (a) Bydd y Cyngor yn gwastatau wyneb unrhyw fedd i wastad y tir cyfagos o fewn 18 mis i'r claddu.
- (b) Gadewir lle heb dywyrch ar ben pob bedd at godi cofeb yno, a bydd i gofeb o'r fath fod â throed addas i osod cawg o flodau arno. Ni chaniateir torri'r tywyrch ar weddill y bedd i greu gwely blodau na border nac unrhyw ddiben cyffelyb ac ni chaniateir gosod cofeb, cawg nac unrhyw beth o fath yn y byd yn neu ar y tywyrch.

(c) Gall y Swyddog a awdurdodir gan y Cyngor symud unrhyw gofeb, cawg neu beth arall yn neu ar dywyrch unrhyw fedd sydd yn torri'r rheolau hyn.

(d) Ni chaniateir gosod setiau ymylfaen nac ymylon o unrhyw fath o amgylch unrhyw feddau. Ni chaniateir goleuadau solar yn y mynwentydd. Efallai y bydd unrhyw eitemau o'r fath sy'n cael eu gadael yn groes i'r rheoliadau hyn yn cael eu symud gan y Cyngor heb rybudd.

28. Rheolau Parthed Cofebion

Mae polisi Cyngor Sir Ddinbuch yn dweud mai dim ond seiri maen cofrestredig hefo BRAMM (British Register of Accredited Memorial Masons) hefo trwydded lawn sy'n cael caniatad i weithio ym mynwentydd Cyngor Sir Ddinbych.

Dim ond cofeb o fath carreg fedd a ganiateir i'w codi ar fedd neu gladdgell, ac yn unig pan brynwyd hawl claddu cyfyngedig. Os na fydd cofeb o fath carreg fedd ei heisiau, yna caniateir cawg bychan yn cynnwys arysgrif ar ben y bedd yn unig, gyda chaniatâd arbennig y Cyngor.

Rhaid anfon cais am gofeb i'r Swyddog Mynwentydd, ar y ffurflen berthnasol, gyda'r tâl priodol, cyn y rhoddir caniatâd i godi'r gofeb, arysgrif ychwanegol, croes dros dro neu gawg blodau. Rhaid i'r cais ddod gyda darlun ffigurrog o'r gofeb neu adeiladwaith arfaethedig, copi o'r arysgrif a fwriedir, ac awdurdod oddi wrth berchennog y bedd neu gladdgell i'r saer maen godi'r gofeb neu newid arysgrif. Ni chaniateir mynediad i'r saer maen i'r fynwent heb y fath ganiatâd.

29. Manyleb Cofebion

Rhaid i bob carreg goffa fod â rhif y bedd wedi ei arsgribo ar y cefn mewn llythrennau heb fod yn llai nag un fodfedd (2.54cm) o hyd. Bydd y Cyngor yn gwrthod unrhyw gofeb sydd heb fod yn abl i wrthsefydd y tywydd yn barhaus, a chofebion a wneir o'r deunyddiau canlynol, sef carreg wneud, terra-cotta, tsieni, porslen neu unrhyw ddeunydd arall sydd, ym marn y Cyngor, yn anaddas neu'n anghydweddol â'i amgylchoedd. Deallir bod croesau pren yn cael eu gosod ar sail dros dro fel rheol cyn cael eu cyfnewid am gofeb addas. Lle bwriedir gadael y groes fel cofeb barhaol rhaid ei gwneud o bren caled priodol. Rhaid i bob croes bren gyd-fynd â manyleb y Cyngor.

30. Cynnal Cofebion

Rhaid i berchennog y weithred gadw pob bedd neu gladdgell, ynghyd â'r cofebion neu feddfeini, yn drwsiadus. Anfonir rhybudd i berchennog y weithred neu ei gynrychiolydd os bydd angen gwaith trwsio. Os na wneir y gwaith o fewn tri mis, gall y Cyngor beri i'r bedd neu'r gladdgell gael ei drwsio a symud y gofeb ar draul perchennog y weithred.

31. Heblaw fel y darperir yn Rheol 26, ni fydd y Cyngor yn gyfrifol am unrhyw niwed na difrod a wneir i, neu gan, unrhyw gofeb drwy unrhyw achos o unrhyw fath.

32. **Symud Cofebion**

Pan fo raid symud unrhyw gofeb er mwyn gwneud gwaith ar gyfer claddu mewn unrhyw fedd, rhaid i berchennog y weithred wneud y gwaith o'i symud a'i ailosod gyda'i contractwr ei hun yn ddioed, o dan oruchwyliaeth ac i foddhad Cyfarwyddwr Corfforaethol Amgylchedd neu swyddog arall a awdurdodir ganddo. Rhaid i unrhyw gofeb a symudir oddi ar fedd gael ei gludo oddi ar y safle gan contractwr deiliad y weithred o rodd, neu gael ei symud i ran ddynodedig o'r fynwent.

33. **Gweithio ar Gofebion**

Ni chaniateir unrhyw driniaeth ar gofeb, heblaw gosod arysgrif ychwanegol ar gofeb sydd eisioes yn sefyll, oddi mewn i furiau'r Fynwent nac yn y fynedfa iddi. Rhaid i'r holl waith gael ei wneud fel ag i osgoi malu ffyrdd neu droedffyrdd, a rhaid symud holl sbwriel, gwastraff a cherrig sy'n weddill ar ôl y gwaith codi neu drwsio yn ddioed oddi ar y safle gan bwy bynnag sy'n gwneud y gwaith.

34. **Mynediad Contractwyr i'r Fynwent**

Heblaw gyda chaniatâd penodol Cyfarwyddwr Corfforaethol Amgylchedd neu swyddog arall a awdurdodir ganddo, ni chaniateir mynediad i unrhyw weithiwr na deunydd i'r Fynwent cyn 8.00 yb a rhaid i weithwyr adael erbyn 3.30 yh yn y gaeaf a 4.30 yh yn yr haf. Ni chaniateir gweithwyr na deunyddiau yn y fynwent ar Sadyrnau, Suliau, Dydd Nadolig, Gwener y Groglith na Gwyliau Banc heblaw at waith brys neu dan amgylchiadau eithriadol.

35. **Dulliau Gweithio**

Rhaid i unrhyw un sy'n codi cofeb ddefnyddio matiau, estyll neu gynfas yn ôl cyfarwyddyd a'r fath ragofal ag y bydd y Cyngor yn ei gyfarwyddo er mwyn diogelu'r gwair rhag difrod, a rhaid i unrhyw ddifrod o'r fath gael ei unioni rhag blaen gan y person a'i hachosodd. Rhaid i seiri maen fod â'r offer, estyll, pwli a rhaffau a holl ddeunydd arall sydd ei angen i osod cerrig.

36. Rhaid i waith o bob math gael ei wneud yn ddi-dor a'i orffen yn ddioed, a heb aflonyddu na chynhyrfu unrhyw berson arall yn y Fynwent. Tra bo angladd yn y Fynwent, bydd angen parch a gofal, a dylid rhoddi'r gwaith heibio nes bydd yr angladd wedi gadael y Fynwent.

37. Rhaid gosod sylfaen goncrid neu garreg arall i bob cofeb, a bydd tyllu a gosod y sylfaen ar draul y perchennog. Ni ddylid codi unrhyw gofeb nes bydd y tir a agorwyd wedi ymsuddo yn ddigonol.

38. Rhaid i bob cofeb a'u gosod neu godi, yn y Fynwent, gael ei wneud i foddhad Cyfarwyddwr Corfforaethol Amgylchedd neu swyddog arall a awdurdodir ganddo.
39. Rhaid i bob carreg fedd a chroes gael eu pegio a'u bolli i foddhad Cyfarwyddwr Corfforaethol Amgylchedd neu swyddog arall a awdurdodir ganddo.
40. Rhaid i'r holl waith a wneir yn y Fynwent fod i foddhad Cyfarwyddwr Corfforaethol Amgylchedd neu swyddog arall a awdurdodir ganddo.

41. **Hawliau'r Cyngor**

Mae'r Cyngor yn dal yr hawl o dro i dro i newid y Rheolau blaenorol, a hefyd i neilltuo unrhyw rannau o'r tiroedd.

42. Bydd y cyfan o'r Rheolau blaenorol yn amodau ar y brydles, gan y Cyngor o hawl claddu cyfyngedig yn unrhyw ran o'r Fynwent.
43. Mae safle pob cofeb yn amodol ar orchmynion, a Rheolau'r Cyngor.
44. Dynodir pob safle bedd o dan reolaeth y Cyngor yn unig mewn dilyniant neu fel y bydd yr amgylchiadau yn caniatáu.

45. **Uchder Cofebion**

Ni chaiff uchder llawn cofebion beddi a brynir, gan gynnwys y droed, fod uwchlaw tair troedfedd chwe modfedd (1.07m).

46. Ni chaiff uchder llawn cofebion lleiniau Llwch, gan gynnwys y droed, fod uwchlaw dwy droedfedd tair modfedd (0.69m).

Yn Ninbych, yn unig nes bydd y llain bresennol yn llawn, cyfyngir Cofebion ar leiniau Llwch i fath lletem yn unig - ni dderbynnir unrhyw fath arall o gofeb.

Mae tudalen hwn yn fwriadol wag

Environment Scrutiny Committee

31 March 2004

Report by: Steve Parker - Head of Environmental Services

NEW RHYL CEMETERY PROPOSAL

1. Purpose of Report

The purpose of the report is to seek a resolution from the Scrutiny Committee on the possible development of a new cemetery for Rhyl.

2. Reason for Submission of Report

To advise Members to the costs involved for the proposal to develop a new cemetery for Rhyl and to seek the Scrutiny Committee's views.

3. Detail

3.1 Members should be aware that according to the Local Government Act 1972, and the Local Authorities' Cemeteries Order 1977 as amended by the Local Authorities Cemeteries (Amendment) Order 1986 (under which current burial provision is made) that a Burial Authority has to provide and regulate cemeteries. The Local Government Act 1972, and the Local Authorities' Cemeteries Order 1977 Section 214 (2) states that "*Burial authorities may provide and maintain cemeteries whether in or outside their area*"

3.2 The Council is only obliged to provide and maintain one cemetery to meet its obligations under the above legislation. There is no requirement under the legislation to provide specific cemeteries to serve each individual community; there is ample space in Coed Bell Cemetery, Prestatyn and Rhuddlan Cemetery to serve the needs of the community for foreseeable future even if they also had to cope with the demand from people living within the Rhyl Town Council area. The proposed new sites are both within the boundaries of Rhuddlan Town Council's area and are within 1.5Km of our Rhuddlan Cemetery site.

- 3.3 Following several meetings of the Cemeteries Working Party it was agreed to identify the costs for a new site on 2 locations, both of which are outside the Rhyl town boundary.

The 2 sites are located off Bryn Cwnin Road and both landowners have expressed a will to sell the land for cemetery development (see Appendix 1).

- 3.4 The current cemetery on Dyserth Road has 69 new burial plots available for the interment of 3 people, and this may allow sufficient space in the cemetery for new burial plots for a further 2 years based on the current death rate and trend towards cremation rather than traditional burials. There is other space available for graves for 1 or 2 interments, with further provision possibly being made available from paths, which could be dug up (see Appendix 2).
- 3.5 There are approximately 500 plots within the cemetery for the interment of cremated remains only. This should allow sufficient space for the burial of ashes in Rhyl Cemetery for 25 years.
- 3.6 Investigation trial digs have been undertaken on Site 1, which has been identified as being suitable as a burial site. Trial digs have yet to be undertaken on Site 2 land to identify whether it is suitable.
- 3.7 Following the last meeting of the Cemeteries Working Party on 1 March it was agreed to further these proposals and obtain cost estimates for purchasing and laying out each of the 2 parcels of land as a new cemetery.
- 3.8 Both sites required similar treatments in order to prepare them for use and to make them aesthetically pleasing to bereaved families and visitors, this includes:
- Creating new entrances
 - Building storage areas/toilets etc
 - Provision for car parking
 - Development of new access road and pathways across the site

In addition there will be the cost of purchasing the land, which has been estimated by Denbighshire CC Valuation & Estates Section to be in the region of £20,000.00 to £30,000.00 per acre. Both

sites are approximately 6.5 hectares (16.25 acres), this would put the estimated cost for purchase at £325,000.00 to £487,500. Valuation & Estates Section are currently in the process of contacting the landowners to identify actual cost estimates for the purchase of either of these 2 sites.

These prices exclude the cost for laying out the Memorial Gardens/ Garden of Rest and setting out concrete rafts for memorials in the "lawned cemetery" or above areas.

- 3.9 The cost of laying out the sites has been split into 3 phases; however the initial outlay for Phase 1 on each site is the most expensive phase in both instances. The first phase would include the entrance, car parking, main access road, exit features including toilets, storage and servicing facilities for ground staff. For the Site 1 this has been estimated to be £555,800 with £581,800 estimated for Site 2. The total cost estimates for all works on both sites are £956,900 and £955,600 respectively (see Appendices 3 & 4).

4. Financial Controller statement

There is currently no provision within the Council's agreed 3 year Capital Plan for expenditure on the provision of new Cemeteries. The plan includes a large number of highly desirable schemes for which no funding is available at present and can only be financed from the delivery of capital receipts from the sale of surplus assets.

5. Consultation Carried Out

- 5.1 This report to the Scrutiny Committee is part of the consultation process.
- 5.2 Officers have received written confirmation that agents for both landowners are prepared to negotiate with Denbighshire CC for the sale of their land for a possible cemetery site.
- 5.3 Any site chosen will require formal Planning Permission for change of use from agricultural to cemetery use, which will involve further consultation with the general public and local residents.

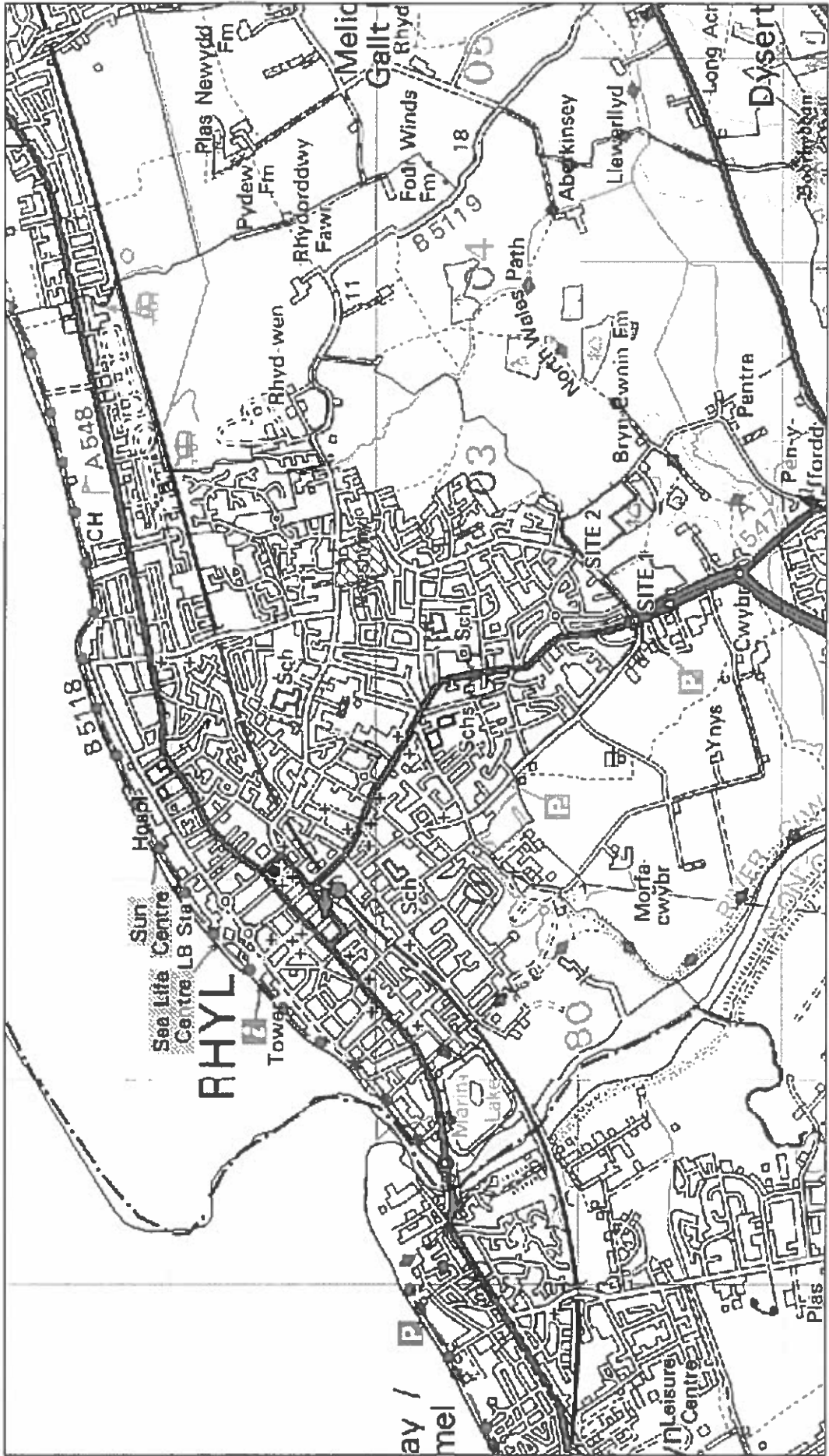
6. Implications on Other Policy Areas

The provision of a new cemetery for Rhyl may set a precedent for the provision of cemeteries elsewhere in Denbighshire with Ruthin especially requiring a replacement site within 5 years.

7. Recommendation

That Members consider and comment on the proposal for a new Rhyl cemetery and advise whether Denbighshire should pursue the purchase and development of either of these locations for this purpose.

(Contact Officer: Steve Parker 01824 712123)

APPENDIX 2

Rhyl Cemetery
Space left
As at 2/3/2004

<u>Population of Rhyl</u>	<u>24,889</u>					
<u>Section</u>	<u>Graves Spaces for 3</u>	<u>Graves Spaces for 2</u>	<u>Graves Spaces for 1</u>	<u>Number of new grave</u>		
18	60			2003- 2/3/2004	42	
8		17		2002/2003	38	
15			19	2001/2002	39	
Between 15/16		10		2000/2001	39	
16			14	1999/2000	45	
Between 16/17		5		1998/1999	47	
17	9			1997/1998	65	
9			54	1996/1997	60	
					375	
Total	69	32	87	Average	47	

<u>Tarmac Paths</u>			
Sections 3/4	1085 - 1541	58	(Grave 1101 occupied) Grave 1445 occupied)
Section 5/6	2230 - 2686	58	
Centre of Section 7	2955 -3409	30	

<u>Summary for Site 1</u>	
PHASE 1	Cost Estimates
<u>Entrance</u>	
Access road, entrance gates, boundary wall with railings, boundary railings.	£60,400
<u>Car parking</u>	
Spaces for 20 cars (block paved), access road, low level lighting	£73,200
<u>Main access road</u>	
Access road, block paved laybys, block paved footway, low level lighting	£236,500
<u>Memorial Gardens & Garden of Rest</u>	
Block paved footway	£27,600
<u>Exit</u>	
Access road, block paved footway, gates, low level lighting	£46,600
Toilet Block	£59,500
Mess/Storage	£52,000
TOTAL PHASE 1	£555,800
<u>PHASE 2</u>	
<u>Footways</u>	
Tarmac footways	£48,700
Landscaping, trees	£15,000
TOTAL PHASE 2	£53,700
<u>PHASE 3</u>	
<u>Main Access Road</u>	
Access road, block paved laybys, block paved footway, low level lighting	£236,200
Tarmac footways	£48,700
Landscaping, trees	£12,000
<u>Culvert</u>	
Culverting of ditch	£1,500
<u>Boundary Fencing</u>	
Railings	£39,000
TOTAL PHASE 3	£337,400
GRAND TOTAL	£956,900

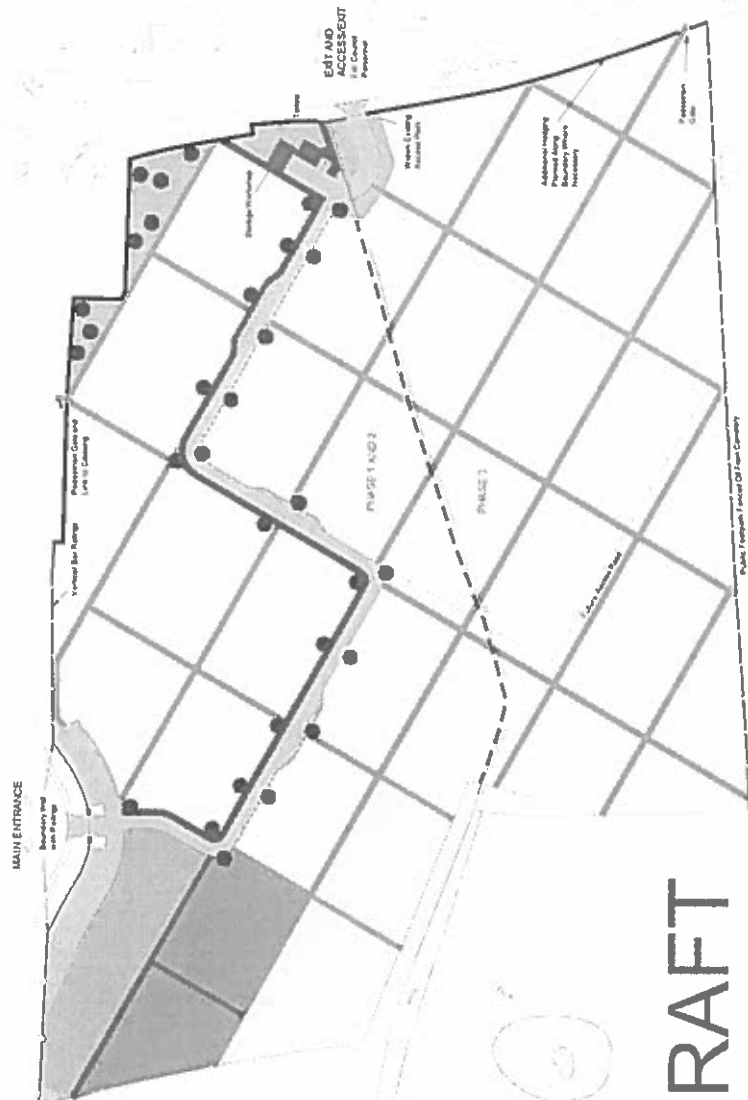
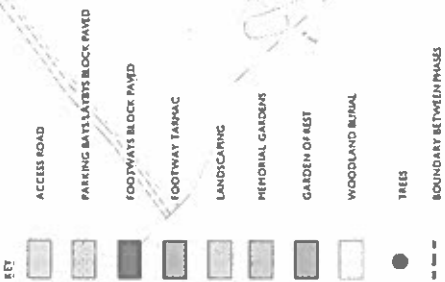
NB

**PLEASE NOTE THAT THESE ESTIMATES ARE BASIC CONSTRUCTION COSTS
AND DO NOT INCLUDE FOR ANY DESIGN FEES OR LAND COSTS.**

**ESTIMATED COSTS ARE FOR CONSTRUCTION AT CURRENT PRICES. THESE
WILL INCREASE OVER TIME.**

**Estimates have been evaluated without detailed information (ie ground
investigation and provisional sums for certain items)**

- PHASE 1**
- ENTRANCE**
 - Access Road, Entrance Gates, Boundary Wall and Railings, Railings Along Through
- CAR PARKING**
 - Seaxes For a Minimum of 20 Cars (Block Paved)
- ONE WAY ACCESS ROADS**
 - 5m Wide Adjacent to Parking Bays
 - 2.5m Wide Parking Lanes on Through Route (Block Paved)
 - 2m Wide Footway Adjacent to Through Route (Block Paved)
- MEMORIAL GARDENS**
- GARDEN OF REST**
- EXIT**
 - 2m Wide Tarmac Footway
 - 2m Wide Tarmac Footway
 - Provision of Toilet Block and Connection to Services
 - Provision of Storage/Workshop Building for Council
 - Footway, including Connection of Services to Building
 - Gate
 - 2 Way Access Road, 7m Wide, (Possible Up Grade of Stream Crossing)
 - Widening of Existing Field Access
- PHASE 2**
- FOOTWAYS**
 - 2m Wide Footways to Form Remaining Grid Pattern (Up to Boundary between Fields)
- LANDSCAPING**
 - Trees on Main Through Route
 - General Landscaping
- PHASE 3**
- ACCESS ROAD**
 - 4.5m Wide Access Road to East Field
 - 2m Wide Footways to East Field
 - 2m Wide Footways to East Field
 - Culverting of Ditch Between Fields

DRAFT

<u>Summary for Site 2</u>	
PHASE 1	Cost Estimates
Entrance	
Access road, entrance gates, boundary wall with railings, low level lighting.	£47,400
Toilet Block	£60,500
Mess/Storage	£54,000
Car parking	
Spaces for 20 cars (block paved), access road, low level lighting	£45,900
Main access road	
Access road, block paved lay-bys, block paved footway, low level lighting	£292,500
Memorial Gardens & Garden of Rest	
Block paved footway	£35,600
Exit	
Access road, block paved footway, gates, low level lighting	£45,900
TOTAL PHASE 1	£581,800
PHASE 2	
Footways	
Tarmac footways	£59,500
Fencing off pond	£1,500
Landscaping, trees	£15,000
TOTAL PHASE 2	£66,000
PHASE 3	
Main Access Road	
Access road, block paved laybys, block paved footway, low level lighting	£241,400
Tarmac footways	£44,400
Landscaping, trees	£12,000
TOTAL PHASE 3	£297,800
GRAND TOTAL	£955,600

NB PLEASE NOTE THAT THESE ESTIMATES ARE BASIC CONSTRUCTION COSTS AND DO NOT INCLUDE FOR ANY DESIGN FEES OR LAND COSTS.

COSTS ARE FOR CONSTRUCTION AT CURRENT PRICES. THESE WILL INCREASE OVER TIME

Estimates have been evaluated without detailed information (ie ground investigation and provisional sums for certain items)

OPTION 1

Purchase of additional land from west field in order to change access from Bryn Cwnin Road into Main Entrance and Exit. Main Entrance shown via Gypsy Lane would then become entrance / exit for use by Council personnel and their vehicles only.

Additional Cost to Phase 1 and overall costs	£10,000
<u>GRAND TOTAL</u>	£945,600

OPTION 2

Purchase of additional land from properties adjacent of Gypsy Lane in order to make Gypsy Lane into Main Entrance and Exit. Exit shown into Bryn Cwnin Road would then become entrance / exit for use by Council personnel and their vehicles only.

Additional Cost to Phase 1 and overall costs	£12,700
<u>GRAND TOTAL</u>	£948,300

OPTION 3

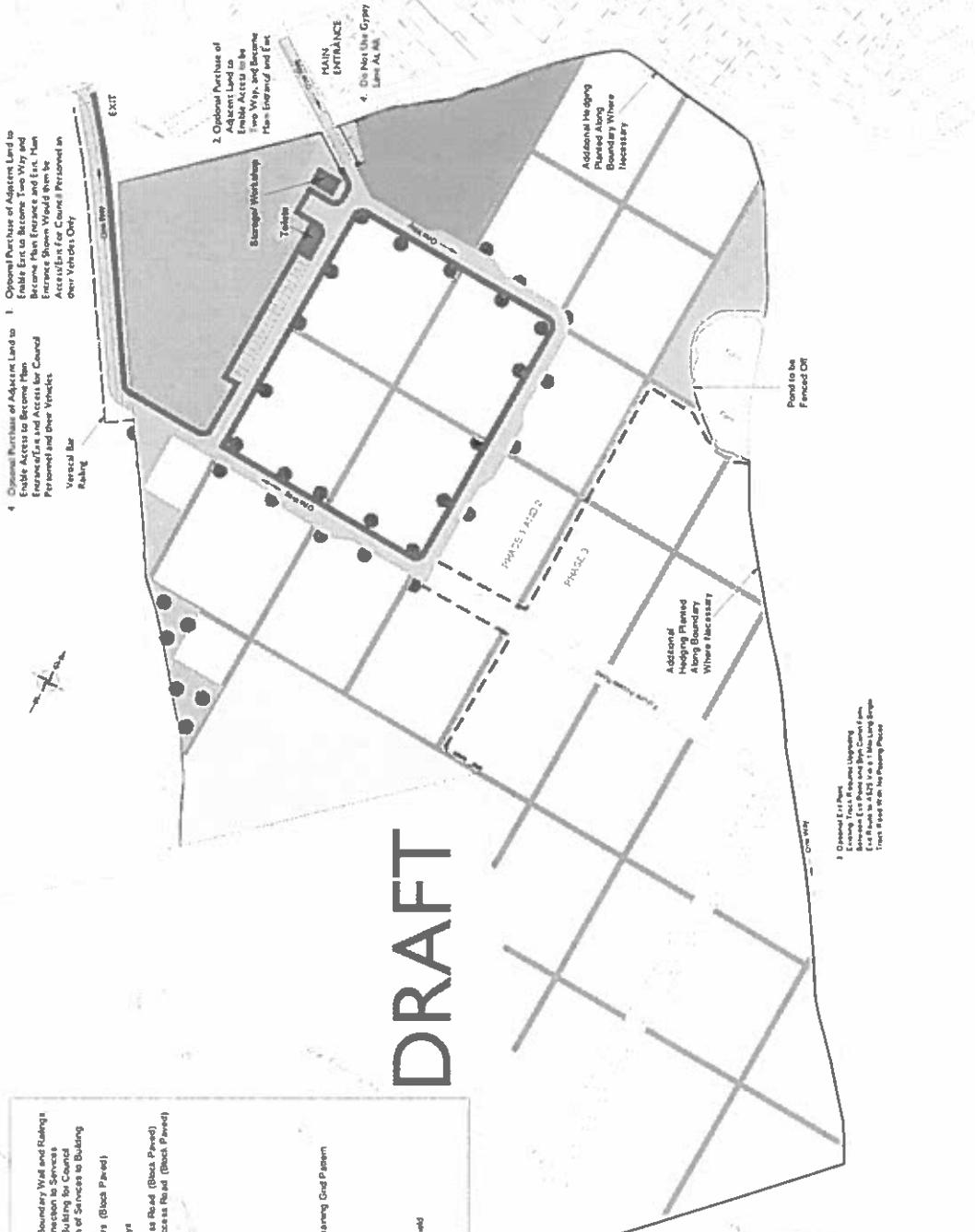
If DCC Development Control do not permit the use of Gypsy Lane as an entrance or exit, optional exit via Gypsy Lane and Pentre Lane to Rhuddlan. Access road extended to Gypsy Lane and existing track upgraded from new exit to Bryn Cwnin Farm. (Exit route will be along narrow single track road with no passing places for approximately 1 mile.

Additional cost to Phase 1	£138,500
Reduction in costs to Phase 3	-£98,300
Nett Change to overall costs	£40,200
<u>GRAND TOTAL</u>	£975,800

OPTION 4

If DCC Development Control totally refuse the use of Gypsy Lane as either an access or exit, purchase of additional land from west field in order to make access from Bryn Cwnin Road into Main Entrance and Exit and for use by Council personnel and their vehicles.

Reduction in costs to Phase 1 and overall costs	-£37,400
<u>GRAND TOTAL</u>	£898,200

DRAFT

- PHASE 1**
- ENTRANCE**
 - Access Road, Entrance Gates, Boundary Wall and Railing
 - Provision of Self Help and Concessionary Access
 - Provision of 10m Wide Footway for Building Operators, including Connection of Sidewalk to Building
 - Spaces for a Minimum of 20 Cars (Block Paved)
 - 6m Wide Adjacent to Parking Bays
 - 4m Wide Access Road
 - 2.5m Wide Paving Laying Access Road (Block Paved)
 - 2m Wide Footway Adjacent to Access Road (Block Paved)
 - 2m Wide Tarmac Footway
 - 2m Wide Tarmac Footway
 - Gates
 - 4.5m Wide Access Road
 - 2m Wide Tarmac Footway
- GARDEN OF REST**
- EXIT**
- PHASE 2**
- FOOTWAYS**
 - 2m Wide Footways to Form Remaining Grid Pattern
- LANDSCAPING**
 - Trees on Main Access Road
 - General Landscaping
- PHASE 3**
- ACCESS ROAD**
 - 6m Wide Access Road to East Field
 - 2m Wide Footways to East Field

KEY

- ACCESS ROAD
- PARKING BAYS/LOTS BLOCK PAVED
- FOOTWAYS BLOCK PAVED
- FOOTWAY TARMAC
- LANDSCAPING
- MEMORIAL GARDENS
- GARDEN OF REST
- WOODLAND BURIAL
- TREES
- BOUNDARY BETWEEN PHASES

4. Optional Purchase of Adjacent Land to Enable Entry to become a Public Access Point. This Land Would become Main Entrance and Exit. Main Entrance Shown Would then be Accessed For Council Personnel and their Vehicles Only.

Verecal Bar

2. Optional Purchase of Adjacent Land to Enable Entry to become a Public Access Point. This Land Would become Main Entrance and Exit.

4. Do Not Use Cyprian Line (A.M.)

Additional Hedging Planted Along Boundary Where Necessary

Additional Hedging Planted Along Boundary Where Necessary

Pond to be Fenced Off

3. Optional Purchase of Adjacent Land to Enable Entry to become a Public Access Point. This Land Would become Main Entrance and Exit. Main Entrance Shown Would then be Accessed For Council Personnel and their Vehicles Only.

Adroddiad i'r:	Pwyllgor Craffu Cymunedau
Dyddiad y Cyfarfod:	12 Gorffennaf 2018
Swyddog Arweiniol:	Cydlynnydd Craffu
Awdur yr Adroddiad:	Cydlynnydd Craffu
Teitl:	Rhaglen Waith Craffu

1. Am beth mae'r adroddiad yn sôn?

Mae'r adroddiad yn cyflwyno drafft rhaglen waith i'r dyfodol y Pwyllgor Craffu Cymunedau i'r aelodau ei hystyried.

2. Beth yw'r rheswm dros lunio'r adroddiad hwn?

Gofyn i'r Pwyllgor adolygu a chytuno ar ei raglen waith i'r dyfodol, a rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf i aelodau ar faterion perthnasol.

3. Beth yw'r Argymhellion?

- 3.1 Bod y Pwyllgor yn ystyried yr wybodaeth a ddarparwyd ac yn cymeradwyo, diwygio neu'n newid ei raglen gwaith i'r dyfodol fel y gwêl yn briodol.

4. Manylion am yr adroddiad.

- 4.1 Mae Adran 7 o Gyfansoddiad Cyngor Sir Ddinbych yn nodi cylch gorchwyl, swyddogaethau ac aelodaeth pob Pwyllgor Craffu. Mae'r Adran hon hefyd yn cynnwys rheolau gweithdrefnau a thrafodaeth ar gyfer cyfarfodydd pwyllgorau.
- 4.2 Mae'r Cyfansoddiad yn amodi bod yn rhaid i bwyllgorau craffu'r Cyngor baratoi ac adolygu rhaglen ar gyfer eu gwaith i'r dyfodol. Drwy adolygu a blaenoriaethu materion mae modd i aelodau sicrhau fod y rhaglen waith yn cyflwyno rhaglen dan arweiniad yr aelodau.
- 4.3 Arfer sydd wedi'i fabwysiadu yn Sir Ddinbych ers nifer o flynyddoedd yw bod pwyllgorau craffu'n cyfyngu ar nifer yr adroddiadau a ystyrir mewn unrhyw gyfarfod i uchafswm o bedwar, yn ogystal ag adroddiad rhaglen waith y Pwyllgor ei hun. Nod y dull hwn yw hwyluso cael trafodaeth fanwl ac effeithiol ar bob pwnc.
- 4.4 Yn y blynyddoedd diweddar mae Llywodraeth Cymru a Swyddfa Archwilio Cymru wedi tynnu sylw at yr angen i gryfhau rôl craffu ar draws llywodraeth leol a gwasanaethau cyhoeddus yng Nghymru, gan gynnwys defnyddio craffu fel modd o ymgysylltu â phreswylwyr a defnyddwyr

gwasanaeth. O hyn ymlaen disgwylir i graffu ymgysylltu'n well ac yn amlach â'r cyhoedd gyda golwg ar sicrhau penderfyniadau gwell a fydd yn y pen draw yn arwain at well canlyniadau i ddinasyddion. Bydd Swyddfa Archwilio Cymru yn mesur effeithiolrwydd craffu wrth gyflawni'r disgwyliadau hyn.

4.5 Gan ystyried y weledigaeth genedlaethol ar gyfer craffu ac ar yr un pryd ganolbwyntio ar flaenoriaethau lleol, argymhellodd y Grŵp Cadeiryddion ac Is-gadeiryddion Craffu (GCIGC) y dylai pwyllgorau craffu'r Cyngor, wrth benderfynu ar eu rhaglenni gwaith, ganolbwyntio ar y meysydd allweddol canlynol:

- arbedion ar y gyllideb;
- cyflawni amcanion y Cynllun Corfforaethol (gyda phwyslais arbennig ar y modd o'u cyflawni yn ystod cyfnod o galedi ariannol);
- unrhyw eitemau eraill a gytunwyd gan y Pwyllgor Craffu (neu'r GCIGC) fel blaenoriaeth uchel (yn seiliedig ar y meini prawf profion 'PAPER' - gweler ochr gefn y 'ffurflen gynnig aelodau' yn Atodiad 2) a;
- Materion brys, materion na ellir eu rhagweld neu faterion â blaenoriaeth uchel

Ffurflenni Cynnig ar gyfer Craffu

4.6 Fel y crybwyllwyd ym mharagraff 4.2 uchod, mae Cyfansoddiad y Cyngor yn gofyn i bwyllgorau craffu baratoi ac adolygu rhaglen ar gyfer eu gwaith i'r dyfodol. Er mwyn cynorthwyo'r broses o flaenoriaethu adroddiadau, os yw'r swyddogion o'r farn fod pwnc yn haeddu'r amser i gael ei drafod ar agenda fusnes y Pwyllgor, mae'n rhaid iddynt wneud cais ffurfiol i'r Pwyllgor i ystyried derbyn adroddiad ar y pwnc hwnnw. Gwneir hyn trwy gyflwyno 'ffurflen gynnig' sy'n egluro pwrpas, pwysigrwydd a chanlyniadau posibl y pynciau a awgrymir. Nid oes un ffurflen gynnig wedi dod i law oddi wrth swyddog i'w ystyried yn y cyfarfod cyfredol.

4.7 Er mwyn gwneud gwell defnydd o amser craffu drwy ganolbwyntio adnoddau pwyllgorau i graffu testunau'n fanwl, gan ychwanegu gwerth drwy'r broses o wneud penderfyniadau a sicrhau gwell canlyniadau ar gyfer preswylwyr, penderfynodd y GCIGC y dylai'r aelodau, yn ogystal â swyddogion, gwblhau 'ffurflenni cynnig ar gyfer craffu' yn amlinellu pam eu bod yn credu y byddai'r testun yn elwa o fewnbwn craffu. Gellir gweld copi o 'ffurflen gynnig' yn Atodiad 2. Mae ochr gefn y ffurflen hon yn cynnwys siart lif sy'n rhestru'r cwestiynau y dylai aelodau eu hystyried wrth baratoi i gynnig eitem ar gyfer craffu, ac y dylai pwyllgorau eu gofyn wrth benderfynu ar addasrwydd testun arfaethedig i'w gynnwys ar raglen gwaith i'r dyfodol craffu. Os, ar ôl cwblhau'r broses hon, y penderfynir nad yw'r testun yn addas i'w craffu'n ffurfiol gan bwyllgor craffu, yna gellir ystyried dulliau eraill o rannu'r wybodaeth neu craffu ar y mater e.e. darparu 'adroddiad gwybodaeth', neu os yw'r mater yn un o natur leol gellir ei graffu gan y Grŵp Aelodau Ardal (GAA) perthnasol. Ni ddylai unrhyw eitemau gael eu cynnwys ar raglen gwaith i'r dyfodol heb i 'ffurflen gynnig ar gyfer craffu' gael ei chwblhau, ac i'r testun gael ei

gymeradwyo i'w gynnwys ar y rhaglen gan un ai'r Pwyllgor neu'r GCIGC. Mae cymorth ar gael i lenwi'r ffurflenni gan y Cydlynnydd Craffu.

Rhaglen Waith i'r Dyfodol y Cabinet

- 4.8 Wrth benderfynu ar eu rhaglen waith i'r dyfodol mae'n bwysig fod pwyllgorau craffu yn ystyried amserlen rhaglen waith y Cabinet. Ar gyfer y diben hwn, mae rhaglen waith y Cabinet wedi ei chynnwys yn Atodiad 3.

Datblygiad Penderfyniadau'r Pwyllgor

- 4.9 Yn Atodiad 4 mae tabl yn crynhoi penderfyniadau diweddar y Pwyllgor ac yn cynghori aelodau am eu gweithrediad.

5. Grŵp Cadeiryddion ac Is-Gadeiryddion Craffu

Dan drefniadau craffu'r Cyngor mae'r Grŵp Cadeiryddion ac Is-Gadeiryddion Craffu(GCIGC) yn gweithredu fel pwyllgor cydlynu. Cyfarfu'r Grŵp ar 28 Mehefin 2018. Gofynnodd y Grŵp i'r Pwyllgor hwn ystyried yr eitemau canlynol:

- Y Model Arfaethedig Newydd ar gyfer Ymdrin â Gwastraff ac Ailgylchu
- Cyflwyniad Cynnig Gofal Plant am Ddim Llywodraeth Cymru yn Sir Ddinbych

Trefnwyd i'r ddwy eitem gael eu cyflwyno i'r Pwyllgor yn ei gyfarfod nesaf ar 6 Medi 2018 (gweler Atodaid 1). Cynigiwyd hefyd fod y cyfarfod hwn yn cael ei wê-ddarlledu. Oherwydd goblygiadau eang y ddau bwnc ail-drefnwyd cyflwyniad yr adroddiad cynnydd ar Reolaeth Twristiaeth, Digwyddiadau a Chyrchfannau o gyfarfod mis Medi i'r cyfarfod canlynol ym mis Hydref.

6. Sut mae'r penderfyniad yn cyfrannu at y Blaenoriaethau Corfforaethol?

Bydd craffu effeithiol yn gymorth i'r Cyngor gynnal y blaenoriaethau corfforaethol yn unol ag anghenion cymunedau a dymuniadau trigolion. Bydd datblygu ac adolygu'r rhaglen waith gydlynol yn barhaus yn cynorthwyo'r Cyngor i ddarparu ei flaenoriaethau corfforaethol, i wella canlyniadau i breswylwyr tra hefyd yn dygymod â thoriadau llym yn y gyllideb.

7. Faint fydd hyn yn costio a sut bydd yn effeithio ar wasanaethau eraill?

Mae'n bosib y bydd yn rhaid i wasanaethau neilltuo amser swyddog i gynorthwyo'r Pwyllgor gyda'r eitemau a nodwyd yn y rhaglen waith a chydag unrhyw gam gweithredu yn dilyn ystyried yr eitemau hynny.

8. Beth yw prif gasgliadau'r Aseiad o Effaith ar Les? Gellir lawrlwytho'r adroddiad Aseiad o Effaith ar Les o'r [wefan](#) a dylai gael ei gynnwys fel atodiad i'r adroddiad hwn

Nid oes Aseiad o Effaith ar Les wedi ei wneud mewn perthynas â phwrpas neu gynnwys yr adroddiad hwn. Ond bydd y Pwyllgor Craffu, drwy ei waith yn craffu darpariaeth gwasanaethau, polisïau, gweithdrefnau ac argymhellion, yn ystyried eu heffaith neu eu heffaith posib ar yr egwyddor o ddatblygu cynaliadwy a'r amcanion o ran lles a nodir yn Neddff Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015.

9. Pa ymgynghori sydd wedi digwydd?

Does dim angen cynnal ymgynghoriad ar yr adroddiad hwn. Fodd bynnag, mae'r adroddiad ei hun a'r ystyriaeth a roir gan y Pwyllgor i'w raglen waith ar gyfer y dyfodol yn gyfystyr ag ymgynghoriad gyda'r Pwyllgor o ran ei raglen waith.

10. Pa risgiau sy'n bodoli ac a oes unrhyw beth y gallwn ei wneud i'w lleihau?

Nid oes risg wedi ei ganfod o ran y Pwyllgor yn ystyried ei raglen waith. Fodd bynnag, wrth adolygu ei raglen waith yn rheolaidd gall y Pwyllgor sicrhau bod meysydd sy'n peri pryder yn cael eu hystyried a'u harchwilio fel y maent yn dod i'r amlwg a bod argymhellion yn cael eu gwneud er mwyn mynd i'r afael â nhw.

11. Grym i wneud Penderfyniad

Mae Adran 7.11 o Gyfansoddiad y Cyngor yn amodi fod y pwyllgorau Craffu a/neu Grŵp Cadeiryddion ac Is-Gadeiryddion Craffu yn gyfrifol am osod eu rhaglenni gwaith ac y dylent, pan yn penderfynu ar eu rhaglenni roi ystyriaeth i ddymuniadau yr Aelodau hynny o'r Pwyllgor nad ydynt yn aelodau o'r grŵp gwleidyddol mwyaf ar y Cyngor.

Swyddog Cyswllt:

Cydlynnydd Craffu

Rhif ffôn: (01824) 712554

e-bost: rhian.evans@sirddinbych.gov.uk

Communities Scrutiny Committee Forward Work Plan

Note: Items entered in italics have not been approved for submission by the Committee. Such reports are listed here for information, pending formal approval.

Meeting	Lead Member(s)	Item (description / title)	Purpose of report	Expected Outcomes	Author	Date Entered
6 September	Cllr. Brian Jones	1. Proposed New Waste & Recycling Model	To consider the full business case and costs for the provision of the new waste & recycling service along with an analysis of the responses received to the public consultation on the proposed new model	Detailed evaluation of the business case and benefits of the proposed new model and the formulation of recommendations for presentation to Cabinet in October 2018 in relation to the proposed new model	Tony Ward	By SCVCG June 2018
	Cllr. Huw Hilditch-Roberts	2. Implementation of WG's free childcare offer in Denbighshire	To examine the implementation plan for the pilot scheme which will be rolled out to areas of Denbighshire in April 2019, prior to being rolled-out to the entire county in 2020	An understanding of the practical considerations and risks associated with the phased implementation of the offer within Denbighshire and an opportunity to make observations and recommendations to Cabinet prior to its consideration of the plan	Karen Evans/James Wood	By SCVCG June 2018
25 October	Cllr. Huw Hilditch Roberts	1. <i>Ysgol Rhewl and Ysgol Llanbedr Dyffryn Clwyd</i> [Education]	<i>An evaluation of the support provided to both schools and stakeholders during the period leading up to</i>	<i>To ensure that pupils and stakeholders are adequately supported by the education authority to ensure that the pupils are not disadvantaged, attain the desired outcomes and realise their potential</i>	<i>Karen Evans/Geraint Davies/James Curran</i>	<i>October 2017</i>

Communities Scrutiny Committee Forward Work Plan

Meeting	Lead Member(s)	Item (description / title)	Purpose of report	Expected Outcomes	Author	Date Entered	
			<p>(i) the closure of Ysgol Rhewl and the transfer of pupils to the new area school in Ruthin; and</p> <p>(ii) the WG's Cabinet Secretary's announcement in relation to Ysgol Llanbedr D C's appeal and subsequent future arrangements for the education of its pupils</p>				
	Cllr. Tony Thomas	2.	Planning Enforcement	To detail the effectiveness of the planning enforcement regime and detail the criteria used to determine and prioritise enforcement action	To evaluate the effectiveness of enforcement action undertaken against contravention of planning conditions to determine whether it is an effective use of resources which supports residents and will realise the Council's efforts to deliver its corporate priorities and the Corporate Plan	Emlyn Jones/Paul Mead	By SCVCG March 2018
	Leader	3.	Tourism, Events & Destination Management (tbc)	To detail the progress achieved to date with various tourism initiatives and their contribution towards delivering the Council's overall	Effective and appropriate support to the county's businesses and communities in relation to developing a sustainable tourism economy that aligns and contributes towards the delivery of the Council's overall ambition in respect of economic development	Peter McDermott	September 2017(rescheduled by SCVCG June 2018)

Communities Scrutiny Committee Forward Work Plan

Meeting	Lead Member(s)	Item (description / title)	Purpose of report	Expected Outcomes	Author	Date Entered
				ambition in relation to economic development		
13 December						
24 Jan 2019	Cllr. Tony Thomas	1. Caravan and Holiday Park Regulation Procedure	To assess the effectiveness of the county's regulation procedure in ensuring that caravan and holiday park planning and licensing conditions are complied with	Ensuring that all regulatory stipulations are adhered to and that holiday caravan sites contribute towards the economic prosperity of the area and local residents are supported to live in homes that meet their needs	Emlyn Jones/Paul Mead	By SCVCG January 2018
14 March	Cllr. Tony Thomas	1. Seagull Management Update	To report on the progress made in developing and delivering the Seagull Management Action Plan and the associated Public Awareness Campaign	An assessment of whether appropriate and proportionate actions are being taken to protect residents, businesses and visitors from the nuisance caused by gulls and whether the measures taken are effective and support the delivery of the Council's Corporate Plan	Emlyn Jones/Gareth Watson	March 2018
	Cllr. Brian Jones	2. Car Park Asset Management Plan	To detail the progress made to date with the delivery of the asset management plan and associated initiatives	To realise the delivery of the plan, the investment programme in the county's car parks and the associated initiatives with a view to delivering the connected communities and environment priorities within the Council's corporate plan	Emlyn Jones/Mike Jones	March 2018

Communities Scrutiny Committee Forward Work Plan

Meeting	Lead Member(s)	Item (description / title)	Purpose of report	Expected Outcomes	Author	Date Entered
	Cllr. Brian Jones Reps from Dŵr Cymru Welsh Water & NRW to be invited	3. Flood Management Responsibilities in Denbighshire	To present the conclusions of the joint study into whether improvements could be made to the management of the Rhyl Cut and Prestatyn Gutter, adjacent drains and sewers, and to outline each organisation's responsibilities in relation to flood management and flood mitigation	An assessment of whether the Council effectively fulfils its responsibilities in relation to flood management and mitigation and works effectively with partner organisations to reduce the risk of flooding and deliver the Environment and Resilient Communities priorities of the Corporate Plan	Tony Ward/Wayne Hope	March 2018
9 May	Cllr. Julian Thompson-Hill	1. Universal Credit (unless concerns merit it to be brought to Scrutiny earlier)	To detail: (i) the impact of the introduction of Universal Credit (full service) on Council services and residents 12 months following roll-out to the majority of the county area; (ii) the effectiveness of the measures taken by the Council and its	An understanding of the impact of UC on Council services and on residents during the early roll-out stages of the new benefits system in the county; an assessment of the effectiveness of measures taken to date in supporting services and residents to deal with the changes and proposed plans for dealing with the remainder of the rollout and the eventual migration of current benefit recipients onto the new UC in due course. Scrutiny's consideration of the above matters will assist it to identify	Paul Barnes/Rachel Thomas	May 2018

Communities Scrutiny Committee Forward Work Plan

Meeting	Lead Member(s)	Item (description / title)	Purpose of report	Expected Outcomes	Author	Date Entered	
			<p>partners with a view to mitigating the effects of its introduction on residents and Council services, including the lessons learnt; and</p> <p>(iii) the work underway to mitigate the impact on services and residents in readiness for the migration current benefit recipients on to UC in due course</p>	proposed ways to mitigate against the effects of UC adversely affecting the Council's aim of building resilient communities			
	Leader	2.	Tourism Signage Strategy for Denbighshire	To outline the progress made by the Working Group in developing a tourism signage strategy for the county, consideration of potential funding sources, and the anticipated timescale for the project's delivery	The development of a tourism signage strategy that complements trunk road signage and technological innovations in the field of tourism, takes into account the aims of 'The Wales Way' project, attracts visitors and increases the value of tourism spend in the county in line with the corporate priority relating to the Environment, and in-keeping with the outcomes of Denbighshire's Tourism Strategy	Mike Jones/Peter McDermott	May 2018

Communities Scrutiny Committee Forward Work Plan

Meeting	Lead Member(s)	Item (description / title)	Purpose of report	Expected Outcomes	Author	Date Entered
4 July						
5 Sept						
24 Oct	Cllr. Huw Hilditch Roberts	1. <i>Impact of the Ruthin Primary Education Area Review</i> [Education]	<i>To consider the findings of the of the impact assessment (based on the WBFG Act principles and goals) undertaken following the conclusion, implementation of the decisions relating to the review</i>	<i>Identification of any negative or unintended/unexpected outcomes from the school reorganisation decisions that will assist planning for similar projects in future to ensure the well-being of all stakeholders</i>	<i>Karen Evans/Geraint Davies/James Curran</i>	<i>October 2017</i>
12 Dec						

Future Issues

Item (description / title)	Purpose of report	Expected Outcomes	Author	Date Entered

For future years

Information/Consultation Reports

Information / Consultation	Item (description / title)	Purpose of report	Author	Date Entered

Communities Scrutiny Committee Forward Work Plan

Note for officers – Committee Report Deadlines

Meeting	Deadline	Meeting	Deadline	Meeting	Deadline
6 September	23 August	25 October	11 October	13 December	29 November

Communities Scrutiny Work Programme.doc
04/07/2018 RhE

Mae tudalen hwn yn fwiadol wag

Ffurflen Gynnig ar gyfer Rhaglen Gwaith i'r Dyfodol Craffu	
ENW'R PWYLLGOR CRAFFU	
AMSERLEN I'W HYSTYRIED	
TESTUN	
Beth sydd angen ei graffu arno (a pham)?	
Ydi'r mater yn un o bwys i drigolion/busnesau lleol?	YDI/NAC YDI
Ydi craffu yn gallu dylanwadu ar bethau a'u newid? (Os 'ydi' nodwch sut rydych chi'n meddwl y gall craffu ddylanwadu neu newid pethau)	YDI/NAC YDI
Ydi'r mater yn ymwneud â gwasanaeth neu faes sy'n tanberfformio?	YDI/NAC YDI
Ydi'r mater yn effeithio ar nifer fawr o drigolion neu ardal fawr o'r Sir? (Os 'ydi', rhowch syniad o faint y grŵp neu'r ardal yr effeithir arni)	YDI/NAC YDI
Ydi'r mater yn gysylltiedig â blaenoriaethau corfforaethol y Cyngor? (Os 'ydi' nodwch pa flaenoriaethau)	YDI/NAC YDI
Hyd y gwyddoch, oes yna rywun arall yn edrych ar y mater hwn? (Os 'oes', nodwch pwy sy'n edrych arno)	OES/NAC OES
Os derbynnir y testun ar gyfer craffu, pwy fyddai arnoch chi eisiau eu gwahodd e.e. Aelod Arweiniol, swyddogion, arbenigwyr allanol, defnyddwyr y gwasanaeth?	
Enw'r Cynghorydd/Aelod Cyfetholedig	
Dyddiad	

Ystyried addasrwydd pwnc ar gyfer craffu

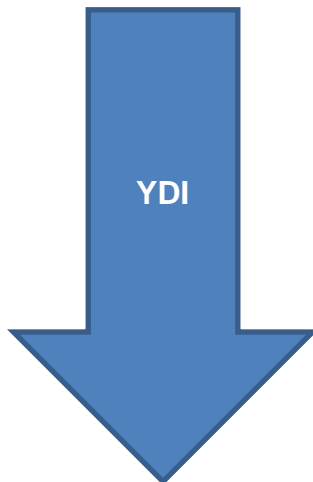
Ffurflen Gynnig / Cais a dderbyniwyd

(dylid rhoi ystyriaeth ofalus i'r rhesymau dros wneud cais)

Ydi o'n bodloni'r gofynion canlynol?

- **Diddordeb Cyhoeddus** – ydi'r mater o bwys i drigolion?
- **Effaith**– fedr craffu yn gael effaith ar bethau a'u newid?
- **Perfformiad** – ydi o'n wasanaeth neu faes sy'n tanberfformio?
- **Graddfa** – ydi o'n effeithio ar nifer o drigolion neu ardal ddaearyddol fawr?
- **Ailadrodd** – ydi'r mater yn destun craffu/ymchwiliad gan berson neu gorff arall?

Dim gweithredu pellach gan y Pwyllgor Craffu. Gellir ei gyfeirio at gorff arall neu ofyn am adroddiad er gwybodaeth.

- Penderfynu ar y canlyniadau a ddymunir
- Penderfynu ar gwmpas a swmp y gwaith craffu sydd ei angen a'r dull mwyaf priodol o graffu (h.y. adroddiad pwyllgor, ymchwiliad grŵp tasg a gorffen neu aelod cyswllt ac ati)
- Os penderfynir sefydlu grŵp tasg a gorffen, dylid penderfynu ar amserlen yr ymchwiliad, pwy fydd yn rhan o'r ymchwiliad, beth yw'r gofynion ymchwilio, a oes angen cyngor arbenigol a thystion, a beth yw'r trefniadau adrodd ac ati.

Cabinet Forward Work Plan

Meeting	Item (description / title)		Purpose of report	Cabinet Decision required (yes/no)	Author – Lead member and contact officer
31 July	1	Contract Variation for DCC Household Waste Recycling Centres	To request Cabinet approval for a contract variation for DCC Household Waste Recycling Centres	Yes	Councillor Brian Jones / Tony Ward / Tara Dumas
	2	Employment Policies	To consider a number of employment policies for approval	Yes	Councillor Mark Young / Catrin Roberts, Andrea Malam
	3	Finance Report	To update Cabinet on the current financial position of the Council	Tbc	Councillor Julian Thompson-Hill / Richard Weigh
	4	Items from Scrutiny Committees	To consider any issues raised by Scrutiny for Cabinet's attention	Tbc	Scrutiny Coordinator
25 Sept	1	Implementation of Welsh Government free childcare offer in Denbighshire	To consider the proposed implementation of the Welsh Government free childcare offer in Denbighshire	Tbc	Cllr Huw Hilditch-Roberts / James Wood / Karen Evans
	2	Future provision of environmental crime enforcement functions	To consider an options appraisal with recommendations for the future provision of environmental crime	Yes	Councillor Tony Thomas / Emlyn Jones

Cabinet Forward Work Plan

Meeting	Item (description / title)		Purpose of report	Cabinet Decision required (yes/no)	Author – Lead member and contact officer
			enforcement within the county		
	3	Finance Report	To update Cabinet on the current financial position of the Council	Tbc	Councillor Julian Thompson-Hill / Richard Weigh
	4	Business Improvement Districts	To inform members of progress made on developing Business Improvement Districts and to make a recommendation in respect of the Business Plan	Tbc	Councillor Hugh Evans / Mike Horrocks
	5	Items from Scrutiny Committees	To consider any issues raised by Scrutiny for Cabinet's attention	Tbc	Scrutiny Coordinator
30 Oct	1	Collaborative Procurement Unit	To consider an extension of the collaborative arrangements with Flintshire County Council	Yes	Councillor Julian Thompson-Hill / Lisa Jones / Helen Makin
	2	Finance Report	To update Cabinet on the current financial position of the Council	Tbc	Councillor Julian Thompson-Hill / Richard Weigh
	3	Items from Scrutiny Committees	To consider any issues raised by Scrutiny for Cabinet's attention	Tbc	Scrutiny Coordinator

Cabinet Forward Work Plan

Meeting	Item (description / title)		Purpose of report	Cabinet Decision required (yes/no)	Author – Lead member and contact officer
20 Nov	1	Corporate Plan 2017-2022 (Q2)	To review progress against the performance management framework	Tbc	Councillor Julian Thompson-Hill / Nicola Kneale
	2	Finance Report	To update Cabinet on the current financial position of the Council	Tbc	Councillor Julian Thompson-Hill / Richard Weigh
	3	Items from Scrutiny Committees	To consider any issues raised by Scrutiny for Cabinet's attention	Tbc	Scrutiny Coordinator
18 Dec	1	Finance Report	To update Cabinet on the current financial position of the Council	Tbc	Councillor Julian Thompson-Hill / Richard Weigh
	2	Items from Scrutiny Committees	To consider any issues raised by Scrutiny for Cabinet's attention	Tbc	Scrutiny Coordinator

Tudalen 73

Note for officers – Cabinet Report Deadlines

Meeting	Deadline	Meeting	Deadline	Meeting	Deadline
<i>July</i>	17 July	<i>September</i>	11 September	<i>October</i>	16 October

Cabinet Forward Work Plan

Updated 28/06/18 - SP

Cabinet Forward Work Programme.doc

Progress with Committee Resolutions

Date of Meeting	Item number and title	Resolution	Progress
17 May 2018	6. Universal Credit	<p><u>Resolved:</u> - <i>subject to the above observations</i></p> <p>(i) <i>to continue to support the on-going work of the Universal Credit Board to understand and manage the impacts for both Council Services and Denbighshire residents of the introduction of Universal Credit; and</i></p> <p>(ii) <i>unless concerns merit earlier consideration, to request that a further report be presented to the Committee in twelve months' time on the impact of the introduction of Universal Credit Full Service on residents and Council services, and that the report include details of any lessons learnt from the initial roll-out and an overview of the work underway to mitigate the impact on the Council and residents of the migration of current benefit recipients to Universal Credit in due course</i></p>	The Lead Member, relevant officers and partner organisations have been advised of the Committee's recommendations and the presentation of a progress report has been scheduled into the Committee's forward work programme for its meeting in May 2019 (unless concerns or developments necessitate the presentation of a report to Scrutiny at an earlier date)
	7. Tourism Signage Strategy for Denbighshire	<p><u>Resolved:</u> - <i>subject to the above observations</i></p> <p>(i) <i>to support the continuation of the work to develop a tourism signage strategy for Denbighshire;</i></p>	The Leader, Deputy Leader and relevant officers have been informed of the

		<p>(ii) <i>to confirm that, as part of its consideration it had read, understood and taken account of the Well-being Impact Assessment in Appendix A;</i></p> <p>(iii) <i>to recommend that the proposed officer and elected member working group to be established to develop a tourism signage strategy for Denbighshire comprise of 12 elected members, two representing each Member Area Group (MAG), and a representative from Welsh Government (WG), along with relevant officers; and</i></p> <p>(iv) <i>that a report on the Working Group's progress in developing a tourism signage strategy, including information on potential funding sources and anticipated timescale for the project's delivery, be presented to the Committee in 12 months' time</i></p>	<p>Committee's recommendations and a report on the Working Group's progress has been scheduled into the Committee's forward work programme for its meeting in May 2019</p>
--	--	---	--